

Utlåtande 2006:92 RVI (Dnr 021-1779/2003)

Kraftigt bantad politisk och administrativ organisation i Stockholms stad

Motion av Jan Björklund m.fl. (fp) (2003:14)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2003:14) av Jan Björklund m.fl. (fp) anses besvarad med
vad föredragande borgarrådet anför.

Föredragande borgarrådet Teres Lindberg anför följande.

Motionen

Jan Björklund m.fl. (fp) har i en motion (2003:14) föreslagit att den politiska och administrativa organisationen i staden kraftigt bantas genom att stadsdelsnämnderna minskas från 18 till 12, att ett antal nämnder slås samman eller avvecklas med därav följande förändringar i förvaltningsorganisationen samt att ansvaret för grundskolan överflyttas till utbildningsnämnden. Härigenom skulle, enligt motionärerna, antalet politiska uppdrag reduceras med 250 och antalet administrativa anställningar med 500.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, integrationsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, näringslivsnämnden, renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmuseinämnden, socialtjänstnämnden, utbildningsnämnden samt samtliga stadsdelsnämnder. I ärendet redovisas de remissvar som har direkt

anknytning till motionens förslag i den mån de alltså företräder ståndpunkter från befintlig organisation.

Stadsledningskontoret anser att ett genomförande av motionens intentioner bör föregås av närmare analyser samt att administrationen kan begränsas genom förenkling av system och rutiner.

Stadsdelsnämnderna intar genomgående en tveksam hållning till motionens förslag alltifrån rent avslag på motionen till att avvakta den då pågående SPO-utredningen. En minskning av antalet stadsdelsnämnder tillstyrks inte, och inte heller förslaget att föra grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde.

Kulturnämnden redovisar flera skäl för att stadsarkivets ställning som egen förvaltning behålls.

Kulturnämnden ser inga tunga skäl för en sammanläggning med stadsmuseinämnden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför att en sammanslagning med stadsbyggnadsnämnden vore negativt och allvarligt för det myndighetsansvar som nämnden skall fullgöra enligt statliga regler.

Utbildningsnämnden hänvisar till SPO och utbildningsförvaltningen noterar att utbildningsnämnden redan idag har ett visst ansvar för grundskolan när det gäller beredning av ärenden till kommunstyrelsen avseende riktlinjer, principer och uppföljning.

Socialtjänstnämnden menar att en minskning av antalet stadsdelsnämnder reducerar medborgarnas möjligheter till delaktighet i lokala frågor då stadsdelsområdena befolkningsmässigt blir alltför stora. Förutsättningarna för samverkan minskar om grundskolan förs till utbildningsnämnden.

Stadsmuseinämnden ser inga fördelar från administrativ synpunkt med en sammanläggning med kulturnämnden.

Integrationsnämnden pekar på att det i och med budget 2003 redan fattats ett beslut om att avskaffa integrationsnämnden för att nämndens ansvarsområden istället skall ligga under kommunstyrelsen.

Renhållningsnämnden uttrycker svårigheter i att se vilka de verksamhetstekniska och direkta administrativa vinsterna vid en sammanslagning med en annan nämnd skulle vara för nämndens ansvarsområden.

Mina synpunkter

Sedan 1950-talet har ca 150 000 kommunala förtroendeuppdrag försvunnit i riket. År 1951 gick det 35 medborgare på en förtroendevald och numera är det bara en av 200 medborgare som har något offentligt förtroendeuppdrag. Problemen med allt färre förtroendevalda politiker och de förtroendevaldas bety-

delsefulla roll i folkstyret har uppmärksammats i flera motioner till riksdagen, bl.a. i motion 2004/05:K307 av Gunnar Andrén (fp).

I regeringens demokratiproposition 2001/02:80, som antogs av riksdagen, slogs fast att demokratin bör kännetecknas av ett brett medborgerligt deltagande inom ramen för den representativa demokratin. Ett av målen var att en ökad andel av medborgarna skall inneha någon form av politiskt förtroendeuppdrag. Ett första delmål är att antalet förtroendevalda i kommuner och landsting skall öka med 10 000 fram till år 2010.

Jag kan här notera att motionen av Jan Björklund m.fl. (fp) rör sig i en helt annan riktning när man vill minska antalet politiska uppdrag i staden med 250. Med ca 1 500 uppdrag i staden går det ca 500 medborgare på ett uppdrag, dvs. mångdubbelt fler än för riket i dess helhet. En neddragning med 250 enligt motionens förslag skulle innebära 600 medborgare på ett uppdrag.

Frågan om stadsdelsnämnder i staden aktualiserades i en motion från (fp) i mitten på 1940-talet. Stadsdelsnämnderna genomfördes sedermera 1996-97 och innebar en genomgripande reformering av den kommunala strukturen med inriktning på demokratisk fördjupning och effektivisering. Den vetenskapliga utvärderingen visade att det vuxit fram en ny politikerroll i stadsdelsnämnderna som fungerar som en länk mellan medborgarna och den kommunala apparaten i övrigt. Från demokratiska utgångspunkter måste detta värderas som positiv effekt. Stadsdelsnämndsreformen måste betraktas som en framgång. Stadens storlek gör sig synnerligen väl lämpad att arbeta med stadsdelsnämnder då flera av dessa väl kan jämföras med andra medelstora kommuner. Den lokala kunskapen om stadsdelsområdena har gett underlag för väl förankrade beslut och möjligheter till ansvarstagande för en huvuddel av den kommunala verksamheten. Utifrån de övergripande uppgifterna – demokratiansvar, befolkningsansvar och utvecklingsansvar förstärks stadsdelsnämndernas roll ytterligare när ansvar och uppgifter flyttas från facknämnder till stadsdelsnämnderna i enlighet med beslut med anledning av SPO-utredningen. Härigenom ges stadsdelsnämnderna största möjliga ansvar för de verksamheter som direkt riktar sig till stadsdelsområdets befolkning. Flera beslut i den riktningen har nyligen tagits. Ett gäller ansvarsfördelningen ifråga om pedagogiska verksamheter. Stadsdelsnämnderna har funktionen som skolstyrelse för den kommunala förskolan, förskoleklass, grundskolan och obligatoriska särskolan inom stadsdelsområdet och har ansvaret för drift, uppföljning och utveckling av förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Motionen anlägger ett centralistiskt perspektiv när det föreslås att ansvaret för grundskolan överförs till utbildningsnämnden.

Motionen tar upp frågan om antalet stadsdelsnämnder och det föreslås en reduktion från 18 till 12 stadsdelsnämnder och svagt grundade påståenden görs om att den geografiska indelningen saknar stöd i det folkliga medvetandet. Stadsdelarna har redan idag en anpassad organisation och min bedömning är att den nuvarande strukturen är väl avvägd och inarbetad i respektive stadsdelsområden. Fortsatta erfarenheter får ge säkrare underlag för behovet av smärre justeringar.

Motionen tar även upp frågan om en sammanslagning av miljö- och hälso- skyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utan närmare motivering. Remissvaren från bägge organen visar entydigt på knappast några fördelar med en sådan sammanläggning. Jag vill här understryka att respektive nämnder arbetar utifrån statligt reglerade separata men parallella system nämligen miljö- respektive bygglagstiftningen. De miljörelaterade frågorna har kraftigt framskjutits under senare tid i ett mycket brett verksamhetsfält, som bör höra hemma under en egen förvaltning. Detta har dock inte på något sätt lagt hinder i vägen för ett nära samarbete mellan dessa bägge nämnder.

Som framhållits av respektive nämnder synes vinsterna med en samman- slagning av kulturnämnden och stadsmuseinämnden vara mycket begränsade.

Den nuvarande majoriteten har målmedvetet satsat på att skapa goda förut- sättningar för näringslivets utveckling i staden och regionen med målsättning- en att säkerställa att staden även fortsättningsvis skall vara en tillväxtmetropol. Detta har betydelse för hela landets ekonomiska utveckling.

Medan motionen talar om enskildheter har den nuvarande majoriteten tagit ett fast grepp om den kommunala förvaltningens fortsatta utveckling. I stadens budget har beslutats att organisations- och verksamhetsöversyner skall genom- föras i syfte att uppnå effektivitetsvinster vid ett antal fackförvaltningar och bolag. I strategin för stadens utveckling 2006-2008 har beslutats att stadens samtliga verksamheter i förvaltningar och bolag skall vara genomlysta en för- sta gång innan nästa mandatperiods utgång. Avsikten är att frigjorda resurser skall tillföras stadsdelsnämnderna för driften av högprioriterade verksamheter. Detta är ett led i införandet av "Stockholmsmodellen mot 2010" och därmed säkerställa stadens möjligheter att erbjuda medborgarna en god samhällsservi- ce även i framtiden. Ett särskilt projekt gäller översynen av stadens administra- tion omfattande samtliga administrativa delområden. Den inledande kartlägg- ningen pekar på en betydande potential för förenkling och enhetlighet och därmed betydande möjligheter till besparingar med bevarad och utvecklad kvalitet. Vi får härmed ett välkommet underlag för beslut om rimlig och effek- tiv storlek på den administrativa apparaten. Det går alltså inte i nuläget att,

som görs i motionen, precisera en optimal nivå för administrationens rätta storlek.

Motionen torde härmed få anses besvarad.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. besvara motionen
2. därutöver anföra.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer. Kommunens uppgift är att underlätta för medborgarna, inte att styra dem. Respekt för och omsorg om skattebetalarnas pengar ställer krav dels på budgethållning, dels på en effektiv användning av resurserna. Förutsättningar för lägre skatter ska skapas.

Stadens service måste präglas av en korrekt, snabb och enkel handläggning samt av god tillgänglighet och ett gott bemötande. Därför vill vi moderater införa punktlighetsmål och göra en satsning för att minska stadens byråkrati. Vi vill successivt sälja eller på annat sätt avveckla de affärsdrivande kommunala bolagen och förvaltningarna. Kommunal affärsverksamhet äventyrar skattemedel och snedvrider konkurrensen.

För att säkra en budget i balans de kommande åren och skapa utrymme för skattesänkningar krävs det en omprövning av vad staden ska syssla med. Fokus måste vara på att utveckla kärnområdena och därutöver rationalisera i den verksamhet som inte är kärnverksamhet. Staden ska minska administrativa överbyggnader och söka effektiva lösningar med ambitionen att nå en plattare organisation.

Uppskattningsvis 4 procent eller drygt 700 miljoner per år av stadsdelsnämndernas kostnader är i dag administration. Stadsdelsnämnderna, som i dag utgör en onödig byråkratisk mellannivå i Stockholm, ska renodlas och omvandlas till sociala distriktsnämnder.

Genom införande av betydligt färre sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 – 2 procent. Vi budgeterar för 2006 med en besparing med denna reform om initialt 250 miljoner, troligen kommer effekten att bli större. Möjligheten till besparingar på lokaler är mycket stor. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Genom att administrationen av förskolan, skolan, äldreomsorgen och omsorgen om de funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna tillses också att verksamheten ges lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Biståndsbedömning där sådan finns lyfts också från stadsdelsnämnderna till central nämnd. Att minska byrå-

kratin frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet ska kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade höjas.

Stadens anställda är en nyckelgrupp som kan skapa förutsättningar för nya alternativ. Därför måste stadens nämnder och förvaltningar uppmuntra och stödja anställda som vill ta över kommunala verksamheter i egen regi. Vi vill under kommande år rikta särskild uppmärksamhet på medarbetare inom förskolor, skolor och hemtjänst som önskar avknoppa sin verksamhet. Därför skapas resurser kommuncentralt för att de entreprenörer som önskar ska kunna ta över verksamheter. Ett utvecklingskansli inrättas för att stödja detta arbete.

På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten. Samarbetet med Stockholms läns landsting ska dock utvecklas fram till det att ett avvecklande sker. Det är inte bra att det i Stockholm finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget ska inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna.

Lokal kulturverksamhet i stadsdelsnämnderna ska överföras till kulturnämnden som får ett samlat verksamhetsansvar. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna överförs till sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker ska samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm och underlättar för den enskilde medborgaren då det blir tydligt vem det är som har ansvaret för verksamheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen ska effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Stockholms Stadshus AB bör därför ges i uppdrag att utreda och förbereda effektiviseringar och renodlingar inom bolagssektorn.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan i stället användas för att höja kvaliteten i kärnverksamheterna och skapa utrymme för skattesänkningar.

Reservation anfördes av borgarrådet *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. i huvudsak bifalla motionen
2. därutöver anförda följande.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Stadens beslutsfattare måste ständigt våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa. Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

Vi vill att stockholmarna ska få så stort inflytande som möjligt över de viktiga besluten i livet. Över barnens utbildning, över det egna behovet av vård och omsorg, och över sig egen eller sina föräldrars ålderdom. Därför vill vi flytta makt från stadsdelsnämnderna till individen genom olika former av pengssystem.

Pengssystem bör vara grunden för resurstilldelning inom välfärdssektorerna. Med pengssystem ökar den enskilda människans inflytande över de stora besluten i livet. Med pengssystem ökar möjligheten för personal inom välfärdssektorn att välja mellan olika arbetsgivare, och därmed möjligheten till inflytande över den egna arbetssituationen. Med pengssystem skapas förutsättningar för den mångfald av verksamheter som behövs i en storstad som Stockholm.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd. Många stadsdelar har idag mycket svårt att klara budgetmålen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

Borgarrådet anför att det är positivt att stadsdelsnämndernas roll förstärks när uppgifter flyttas från facknämnderna till stadsdelsnämnderna och att dagens organisation är väl avvägd. Vi delar inte den uppfattningen. En undersökning som folkpartiet har gjort visar att äldre människor får olika mycket omsorg för pengarna beroende på vilken stadsdel de bor i. Att pengar som budgeterats till förskolan i själva verket försvinner i svarta hål i stadsdelarna är ett annat exempel. På samma sätt kan en invånare i olika stadsdelar förvänta sig helt olika kvalitet på exempelvis snöröjning och klottersanering. Den som bor i Stockholms stad ska kunna förvänta sig lika mycket för skattepengarna, oavsett stadsdel.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Dagens placering av grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar. Genom att lyfta grundskolan ur stadsdelsnämndernas ansvarsområde kan en större del av skolans resurser öronmärkas till skolverksamhet. Detta är positivt eftersom en stor del av skolans pengar idag används av stadsdelsnämnderna för att täcka svarta budgethål, bekosta byråkrati, öppna medborgarkontor och anställa agenda 21-samordnare.

En rad nämnder i Stockholms stad utreder och fattar idag beslut inom samma verksamhetsområde, men utifrån olika perspektiv. Revirstrider uppkommer inte sällan. Ibland ser nämnderna sig som budbärare för ett specifikt särintresse istället för att se till hela stans bästa. Genom att slå samman en del centrala nämnder skulle dubbelarbete undvikas och en del konflikter lösas i ett tidigare skede än idag.

Två sådana nämnder är naturligtvis miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. En sammanslagning skulle innebära kortare handläggningstider, förenklade kontaktmöjligheter för invånarna samt lägre kostnader. Miljöaspekterna kan komma in tidigare i planeringsskedet än idag. Folkpartiet anser också att miljö- och hälsoskyddsnämnden ägnar sig åt detaljgranskning i förslag till byggplaner som den inte bör syssla med. Man borde i större utsträckning fokusera på kärnverksamhet.

Även inom de sociala områdena tror vi att en sammanslagning av verksamheter skulle innebära fördelar. Motionen om en kraftig bantning av Stockholm politiska och administrativa organisation syftar till att öka resurserna som finns tillgängliga för stadens kärnverksamheter. För stadens socialtjänst skulle dessa resurser vara ett viktigt tillskott. Vi anser också att äldreomsorgen hör hemma i socialtjänsten och att äldreomsorgsberedningen bör avskaffas och frågorna återföras till socialtjänstnämnden.

Beträffande sammanslagningen av kulturnämnden och stadsmuseinämnden, tror vi att den skulle leda till en effektivisering. Resurserna skulle kunna användas optimalt och sårbarheten minska. En samlad organisation för Stadsmuseet och övriga kulturverksamheter är mer naturligt än två olika, då dessa förvaltningars verksamhetsområden ligger varandra så nära.

Många centrala nämnder och förvaltningar har tillkommit enbart för att tillgodose styrande koalitioner behov av att fördela ordförandeposter. Dit hör exempelvis konsumentnämnden. Motionen skrevs 2003 och sen dess har vissa mindre rationaliseringar och avvecklingar gjorts, vilket är ett steg på vägen. De viktigaste sammanslagningarna och avvecklingarna finns dock kvar att genomföra.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2003:14) av Jan Björklund m.fl. (fp) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför.

Stockholm den 5 april 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Teres Lindberg

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alven-dal* (alla m) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvisning till reservationen av (fp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. anse motionen besvarad
2. därutöver anföra.

Stockholm ska vara en stad där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter, en stad som präglas av frihet och trygghet, där människor har möjlighet att utvecklas och växa. Det är också en stad som garanterar stöd och hjälp till människor som hamnat i knipa. Kristdemokraternas Stockholm är en stad där alla räknas och där människor ges tillbaka den kraft som hållits tillbaka under socialdemokraternas allt för långa maktinnehav.

Alla stadens innevånare är med och skapar Stockholm – varje dag. Utgångspunkten är den enskilda människan och hennes omgivning, inte system eller strukturer som skapats av politiker. Allt är inte politik. I det vänsterstyrda Stockholm tar politikerna över beslut som istället borde fattas av den enskilde eller av familjen. Vilken barnomsorg eller vilket äldreboende man ska ha ska inte styras av politikerna. Den enskilde och familjen ska ha rätt att avgöra den typen av frågor. Staden ska hela tiden analysera vilka beslut som bör fattas av politiker och vilka som med fördel kan fattas av den enskilde.

Det kan också finnas skäl att det civila samhället beslutar om, eller själva tar ansvar för att driva, olika verksamheter som fritidsgårdar eller dagverksamheter. Kommunens uppgift är att stödja, inte att styra och ställa i människors liv. Det borde vara en självklarhet, men idag är det alltför vanligt att enskilda och familjer inte har något val. Politiker bestämmer vilken barn- eller äldreomsorg som människor ska ha, och det är lättare att få socialbidrag än hjälp att hitta ett nytt arbete. Det begränsar människors frihet och handlingskraft och gör dem beroende av välvilja från politiker och tjänstemän.

Som storstad har Stockholm många möjligheter. Men storleken innebär också en risk för ett stort avstånd mellan medborgare och beslutsfattare. Beslut ska i första hand fattas av människor och familjer själva. I en del fall måste dock besluten fattas på en högre nivå. Då är det ändå viktigt att besluten fattas så nära medborgarna som möjligt. Det ökar möjligheten till engagemang, inflytande och insyn. Därför menar Kristdemokraterna att stadsdelsnämnderna har en roll att spela för stadens demokrati. Många gånger kan även brukarstyrelser vara spännande sätt att ta tillvara engagemanget för lokalsamhället i storstaden.

Stadsdelsnämnderna ska aktivt arbeta för att stärka den lokala förankringen och öka medborgarinflytandet. Exempelvis bör medborgarförslag, som innebär att varje medborgare i stadsdelen kan lägga förslag till nämnden, införas i alla stadsdelsnämnder.

Indelningen i 18 nämnder måste dock kunna omprövas. Kristdemokraterna vill att de båda stadsdelsnämnden på Södermalm ska omorganiseras till en, samt att Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder slås samman. Det finns fördelar med en sammanslagning på Södermalm då Götgatan har upplevts som en konstlad gräns. Motivet till ett samgående mellan Rinkeby och Kista är delvis annorlunda. De båda stadsdelsnämndernas särart kan tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

ÄRENDET

Jan Björklund m.fl. (fp) föreslår i en motion (2003:14), *bilaga 2*, att den politiska och administrativa organisationen i staden kraftigt bantas genom att stadsdelsnämnderna minskas från 18 till 12, att ett antal nämnder slås samman eller avvecklas med därav följande förändringar i förvaltningsorganisationen samt att ansvaret för grundskolan överflyttas till utbildningsnämnden.

REMISSER

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, integrationsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, näringslivsnämnden, renhållningsnämnden, stadsmuseinämnden, socialtjänstnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 23 juni 2003 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens budget för 2004 framhålls att stadens ekonomiska förutsättningar försämrats avsevärt jämfört med innevarande år. Denna försämring är så betydande att flertalet verksamheter måste genomföra effektiviseringar i syfte att prioritera kärnverksamheterna och att avveckla det som inte behövs. Det framhålls att det viktiga är att tillgängliga resurser används så effektivt och ändamålsenligt som möjligt för medborgarna.

Den kommunala tjänsteproduktionen har i stort sett samma innehåll nu som för 25 år sedan med tyngdpunkten på skola, barnomsorg, äldreomsorg, socialtjänst samt tekniska servicefunktioner. Organisationsförändringar i lednings- och styrfunktioner genom nämnduppbyggnaden har genomförts i större eller mindre omfattning med SDN-reformen som mest framträdande exempel. Huruvida nuvarande nämndorganisation är optimal från medborgar- och effektivitetssynpunkt torde vara svårt att uttala sig om. Motionens förslag om reduktion av antalet SDN till 12 och sammanläggning resp. nedläggning av nämnder m.m. kan därför inte bedömas från effektivitets- och medborgarsynpunkt utan närmare analyser av dessa och andra aspekter. Den väsentliga frågeställningen, som stadsledningskontoret ser det, är om de stora tunga verksamheterna på basplanet utförs med effektivitet och kvalitet till gagn för medborgarna. I det perspektivet framstår den organisatoriska nämndöverbyggnaden som något mindre viktig. Stadsledningskontoret kan konstatera att det som benämns byråkrati dvs. administrativa funktioner kraftigt reducerats under senare år. Här finns utan tvekan potential för ytterligare effektivisering, men det förutsätter förenklingar i regelsystemen och avveckling av mindre angelägna uppgifter. Som exempel kan nämnas den nyligen väckta motionen om SIMPLEX - Stockholm, som tar sikte på relationerna med näringslivet.

Förenklingar skapar också mervärden för medborgarna i deras kontakter med myndigheterna. Den administrativa apparaten tyngs av en ständig ström av ärenden och utredningar med åtföljande remissbehandling vilket är priset för demokratiskt inflytande. Det bör samtidigt observeras att den kommunala verksamheten i hög grad styrs av statliga regelverk.

I direktiven för utredningen om stadens politiska organisation (SPO) framhålls att beslutsorganisationen behöver utvecklas med markering av demokratiskt inflytande, förbättrad uppföljning och utvärdering och tydliga styrsignaler. Vissa delar av nämndorganisationen mm. kommer också att beröras. Betoningen ligger således på frågorna om demokrati och inflytande. En utveckling i denna riktning med utvecklade kontakter gentemot medborgarna skapar med nödvändighet ett behov av kontaktinstrument, vilket kräver administrativa resurser för information och återkoppling.

Då motionens förslag har betydande anknytning till SPO-utredningen ser stadsledningskontoret som motiverat att motionen överlämnas till SPO för närmare överväganden.

Stadsledningskontoret vill också förorda att stadens administrativa system och rutiner görs till föremål för en samlad översyn med inriktning på förenkling och reduktion av informationshanteringen. Härigenom kan potentiella besparingar i administrationen förverkligas efter en noggrann analys.

Kulturnämnden beslöt den 23 september 2003 överlämna och återopa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande samt anföra följande.

Vad gäller en eventuell sammanslagning av kultur- och stadsmuseinämnden tas beslut när SPO-utredningen står klar.

Reservation anfördes av *Birgitta Rydell m.fl. (fp)* och *Cecilia Brinck m.fl. (m)*, bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av *Robert Lisborg (kd)*, bilaga 1.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande av den 23 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen lämnar av principiella skäl inte några synpunkter på ev behov av förändringar avseende politisk styrning eller storleken på stadens politiska organisation. Inte heller finner förvaltningen anledning att yttra sig om på vilka nivåer övergripande och principiella frågor respektive detaljfrågor skall beslutas. Dessa frågor kommer att belysas och beaktas i den pågående utredningen SPO (Stadens Politiska Organisation), som förväntas lägga fram sitt förslag senare innevarande höst.

Följande svar begränsas till några synpunkter på att verka inom olika former av organisationer och erfarenheter och effekter av tidigare gjorda delningar och sammanslagning av nämnder.

Mer allmänt kan sägas att en sammanslagning mellan kultur- och stadsmuseinämnderna har både för- och nackdelar. En del effekter kan mätas i ekonomiska termer, medan annat är mer svårsmätbart, som värdet av helhetssyn, överblick och verksamhetsmässig samverkan.

Själva nämndkostnaderna för de båda nämnderna är blygsamma och rör sig om 0,5-1,0 % av respektive nämnds bruttomslutning. De administrativa kostnaderna inom såväl kulturförvaltningen som stadsmuseiförvaltningen är i dagsläget mycket återhållsamma. Vid delningen 1999 av den tidigare kultur- och idrottsförvaltningen, då även stadsmuseiförvaltningen bildades, tilläts ingen expansion för någon av förvaltningarna, utan de administrativa resurserna skulle anpassas även till de nya organisationerna, vilket medförde betydande svårigheter.

En sammanslagning av de båda förvaltningarna skulle knappast medföra någon betydande ekonomisk besparing. Dock kan med en större samlad organisation givetvis befintliga resurser användas mer optimalt och sårbarheten sannolikt minska.

Från principiella utgångspunkter kan pekas på några fördelar med en samlad organisation för stadens centrala kulturverksamheter. Den politiska ledningen ges möjlighet till en samlad överblick. Sett till innehållsfrågor finns frågor av gemensamt intresse, där en samlad organisation och ett gemensamt förvaltningsforum kan utgöra en kreativ resurs. Det gäller exempelvis förhållningssätt till entréavgifter, marknadsföring, barn- och ungdomssatsningar, skolsamarbeten.

Till belysningen av frågan om mindre eller större organisatoriska enheter och dessas ledning bör påpekas att kulturförvaltningens avdelningar/verksamheter arbetar med stor självständighet och långtgående delegerat ansvar vad gäller både budget och verksamhet.

Erfarenheten är positiv av denna modell, där verksamhetsledarna drar fördelar av ett forum för diskussioner av gemensamma frågor, problemlösningar och utvecklingsarbete.

Frågan om obalansen som idag råder gällande politisk tyngd för centrala kulturverksamheter med och utan egen nämnd bör vägas in i diskussionen om och ställningstagande till motionärernas förslag. Det är enligt förvaltningens mening ologiskt att en institution/verksamhet har en egen nämnd, medan andra större verksamheter, som Kulturhuset, Kulturskolan och stadsbiblioteket inte har det.

Kulturförvaltningen vill slutligen understryka att samarbetet mellan de båda förvaltningarna är utomordentligt och att den nuvarande organisationen inte utgör något hinder för detta samarbete.

Kulturnämnden beslöt den 23 september 2003 överlämna stadsarkivets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Birgitta Rydell m.fl.* (fp) och *Cecilia Brinck m.fl.* (m), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten *Robert Lisborg* (kd), *bilaga 1*.

Stadsarkivets tjänsteutlåtande av den 8 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns flera starka skäl för att stadsarkivets ställning som egen förvaltning bibehålls. Dessa redovisas nedan.

1. Stadsarkivets roll som statlig arkivmyndighet. Staden har genom avtal med staten förbundit sig att utföra vissa tjänster. En del av stadsarkivets verksamhet bekostas alltså av staten, som också är chefsmyndighet för stadsarkivet som statlig arkivmyndighet. Detta innebär att staden inte självständigt kan besluta om hur de anslagna medlen används. Det är därför viktigt att stadsarkivet även fortsättningsvis har en egen budget beslutad av fullmäktige.

2. Tillsynsverksamheten. För stadsarkivets roll som tillsynsmyndighet är en självständig plats i stadens organisation viktig. Stadsarkivariens ställning som förvaltningschef stärker stadsarkivets roll i förhållande till andra förvaltningar och bolag.

3. Stadsarkivets verksamhet innehåller, till skillnad från kultur- och museiverksamheten, betydande mått av myndighetsutövning, dels i tillsynsverksamheten, dels när det gäller att lämna ut allmänna handlingar.

4. I sin roll som tillsynsmyndighet har stadsarkivet inte bara att ta hänsyn till kulturarvs- och forskningsaspekter, utan i allt större utsträckning till insyns- och offentlighetsfrågor.

5. Stadsarkivets administration är förhållandevis liten. Det är svårt att se att några nämnvärda besparingar skulle kunna göras genom en sammanslagning av förvaltningarna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt den 23 september 2003 anse motionen besvarad med förvaltningens tjänsteutlåtande samt därutöver uttala.

Ett bakomliggande skäl för motionärens förslag att slå samman stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden är att dagens system med både en stadsbyggnadsnämnd och miljö- och hälsoskyddsnämnd framställs som ett hot mot bostadsbyggandet.

Det vore negativt och allvarligt för det myndighetsansvar som miljö- och hälsoskyddsnämnden skall svara för om en sammanslagning mellan dessa nämnder och förvaltningar skulle ske. De riktvärden för till exempel trafikbuller som beslutats inom EU och Sveriges riksdag eller de krav på detta område som satts upp av statliga myndigheter, vill motionären kringgå med organisa-

toriska förändringar. Motionären ser uppenbarligen miljöförvaltningens särskilda ansvar för till exempel bullerbekämpningen som ett hinder mot utarbetande av nya detaljplaner som sker på stadsbyggnadskontoret.

Stadsbyggnadsnämnden har till uppgift att sammanväga olika synpunkter och intresse motsättningar som finns i programförslag och detaljplaner. Då skall de självklart också tvingas att offentligt i ärendena värdera de invändningar av miljöskäl som kan finnas i ett remissvar från till exempel en miljö-nämnd. I en sammanslagen nämnd och förvaltning kommer sådana intresse-motsättningar enklare kunna döljas och ej bli känt för allmänheten. Det vore även ur demokratisk synpunkt olyckligt.

Vi anser det som mycket väsentligt att miljöförvaltningen kan arbeta under en självständig nämnd och att man obehindrat kan följa den miljölagstiftning som gäller. Som förvaltningen redovisar i sitt ärende så utgör planärendena som remitteras till miljö- och hälsoskyddsnämnden endast en mycket liten del av det breda verksamhetsfält som nämnden svarar för. Det är ett ytterligare skäl att inte slå samman nämnder som redan idag har mycket stora ansvarsområden. Erfarenheterna av sammanslagna nämnder i små städer, i enligt med motionärens förslag, är i huvudsak negativa. I en storstad som Stockholm skulle en sammanslagning kunna få mycket allvarliga följder för miljöarbetet i staden.

Reservation anfördes av Jakob Forssmed (kd), bilaga 1.

Reservation anfördes av Magnus Hellström (m), Katarina Larsson (m) samt Lena Bring (m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Björn Ljung (fp) och Gustav Åkerblom (fp), bilaga 1.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande av den 10 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Nämndens verksamhetsområde

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett brett verksamhetsfält. Nämnden är specialreglerad och svarar för det övergripande miljö- och hälsoskyddet i staden. Nämnden ansvarar för kontrollen av livsmedelshantering, bostadshygien, offentliga lokaler och miljöfarlig verksamhet. Till nämndens uppgifter hör också luftövervakning, bullerbekämpning, djurskyddsfrågor samt planering och samordning inom det breda verksamhetsområdet. Nämnden har två lagreglerade verktyg till sitt förfogande, tillsyn och övervakning. Nämnden är också engagerad i utvecklingsarbete och kunskapshöjande aktiviteter bland medborgare, företag och institutioner.

Verksamheten har sin grund i flera lagar. Dessa är miljöbalken, livsmedelslagen och djurskyddslagen. När miljöbalken infördes ökade kraven på tillsynsmyndigheten.

Förändring och utveckling

Inom miljöförvaltningen har ett förändringsarbete skett under de senaste åren som lett till tydligare rollfördelning mellan uppgifterna tillsyn och övervakning. Ett arbete har också genomförts för att åstadkomma verksamhetsmässig effektivisering. För verksamheten inom hälsoskyddsområdet har helt nyligen inrättats en telefonsvarsfunktion för allmänhet och verksamhetsutövare. Avsikten är att bredda och effektivisera kontaktytan och att betydligt snabbare ge svar och hantera de frågor som kommer in. Förändringsarbete av detta slag måste göras kontinuerligt och med iakttagande av de möjligheter som miljöbalken och andra lagar ger.

Samarbetet mellan miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret sker på många nivåer och i olika ärendetyper. Inte minst sker ett samarbete kring stadens strategiska utveckling, där många olika dimensioner måste belysas.

Mellan stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen sker ett kontinuerligt samarbete i den så kallade planmiljögruppen. Här sker diskussion kring strategiskt viktiga frågor, vilket ger fördjupad kunskap och erfarenhet för framtiden. Planer i tidiga skeden likaväl som i mycket sena skeden kan beröras i detta samarbete. Rapporten Trafikbuller och planering har kommit fram som ett resultat av samarbetet i gruppen. Rapporten har under år 2000 anmälts till miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Även länsstyrelsen har ställt sig bakom rapporten, som används som ett gemensamt bedömningsunderlag.

När miljöförvaltningen arbetar med stadsmiljön i plansammanhang utgår förvaltningen alltid från den information som inhämtas via den reguljära tillsynen och miljöövervakningen. Denna kunskap utgör en plattform för förslag och ställningstagande i specifika ärenden. Förvaltningen tillhandahåller också webbaserat material såsom ArtArken, en kartläggning över hotade arter i Stockholm. Den i staden starkt prioriterade gröna dimensionen rör bl a buller, grönområden, infrastruktur och miljökvalitetsnormer.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens speciella ansvar är att bevaka och utveckla de miljörelaterade frågorna i utvecklingen av staden. Dessa frågor är starkt prioriterade inom staden. Förvaltningens uppfattning är att detta, på tjänstemannaplanen, bäst görs med en egen organisation som bas. I detta sammanhang vill förvaltningen särskilt betona att plan- och bygglagstiftningen och miljölagstiftningen är två helt separata, men parallella, system.

Den politiska organisationen i staden är föremål för omfattande överväganden. Utredningen om stadens politiska organisation, SPO, fick sina direktiv av kommunstyrelsen i januari 2003. Motionen berör åtskilliga av de frågor som redan formulerats i dessa direktiv och som nu utreds. Förvaltningen vill särskilt betona att ett av kommunstyrelsens mål i detta sammanhang är att det ska finnas en långsiktig överenskommelse mellan partierna om de konstitutionella frågorna så att politiska förändringar får ge

nomslag i verksamhetens inriktning snarare än i omfattande förändringar i förvaltningsstrukturen.

Näringslivsnämnden beslöt den 23 september 2003 överlämna och återropa näringslivskontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Mikael Söderlund m.fl. (m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Petter Odmark m.fl. (fp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Davidson (kd), bilaga 1.

Näringslivskontorets tjänsteutlåtande av den 3 juli 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med motionären om att staden skall eftersträva att ha så få nämnder som möjligt utifrån framförallt ett medborgarperspektiv.

Kontorets synpunkter utgår i första hand från de förslag som motionären framför angående näringslivsnämnden.

Vid näringslivsnämndens sammanträde 2003-02-13 hemställde nämnden hos kommunstyrelsen om en översyn av organisationen av det samlade näringslivsarbetet i staden.

Utredningen skall förutsättningslöst se över stadens organisation och samordning bl.a. av den nationella och internationella marknadsföringen av Stockholms stad, insatser för turist- och företagsnäringen, evenemangsinsatser samt i övrigt näringslivsrelaterade uppgifter.

Utredningsuppdraget omfattar verksamheterna vid Stockholms Näringslivskontor, Business Arena Stockholm, Stockholm Visitors Board samt delar av stadsledningskontoret.

Syftet med utredningen är framförallt att effektivisera stadens samlade näringslivsarbete.

Stadsledningskontoret som leder och ansvarar för utredningen kommer under hösten 2003 lägga ett förslag till ny organisation utifrån uppdraget.

I övrigt vill kontoret markera att stadens arbete med näringslivsfrågor utifrån ett tillväxtperspektiv när vi befinner oss i en lågkonjunktur är en prioriterad fråga både för staden och näringslivet. Därför kan det fortsatta arbetet med "Tillväxt Stockholm" som just startat upp tillsammans med staden och företrädare för branschorganisationer och företag vara av mycket strategisk betydelse.

Socialtjänstnämnden beslöt den 23 september 2003 överlämna och återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Peter Lundén-Welden m.fl. (m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Ann-Katrin Åslund m.fl. (fp), bilaga 1.

Reservation anfördes av Desirée Pethrus Engström (kd), bilaga 1.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande av den 23 september 2003 hade i huvudsak följande lydelse.

Färre stadsdelsnämnder

Vid beslut om genomförande av stadsdelsnämndsreformen var några av målen följande.

1. Ökad demokrati - förutsättningar skulle tillskapas för en större delaktighet från medborgarna i de lokala frågorna.

2. Fokus på barn och ungdomar genom en ökad samverkan skola/socialtjänst när grundskolan fördes till stadsdelsnämnderna.

3. Ökad effektivitet -1 miljard kr skulle sparas genom reformen.

Inför genomförandet av stadsdelsnämndsreformen diskuterades vilken storlek på stadsdelsnämnd som är optimal för att uppnå målet om ökad lokal demokrati. Tidigare erfarenheter både genom försöksverksamhet med stadsdelsnämnder i Stockholm och i andra städer pekade på att en befolkning på högst 15 000 invånare är lämplig för att kunna skapa den närhet mellan medborgare och den politiska nivån som behövs för att öka demokratin.

Endast ett par av de 24 stadsdelsnämnderna som inrättades 1996 var tillräckligt små för att förutsättningarna att uppnå demokratimålet skulle kunna anses realistiskt. Att inrätta fler nämnder än 24 ansågs bli alltför kostsamt. År 1999 ansågs även detta antal vara för stort för att få ekonomiskt bärkraftiga nämnder och antalet minskade till 18.

Den föreslagna neddragningen från 18 till 12 stadsdelsnämnder kan självklart medföra en högre effektivitet med färre politiker och minskad administration. Kostnaderna bör kunna nedbringas. Men det får troligen också till följd att förutsättningarna för medborgarnas delaktighet i lokala frågor ytterligare minskar.

Förslaget att överföra grundskolan till utbildningsnämnden innebar att även målet om ökad samverkan skola/socialtjänst kan anses nedprioriterat. Ett närmande mellan skola och socialtjänst har länge ansetts vara viktigt för att så tidigt som möjligt kunna ge stöd till familjer där föräldrarna sviktar i förmåga att ge sina barn erforderlig vård och omsorg. Förutsättningarna för samverkan minskar sannolikt om grundskolan överförs till utbildningsnämnden.

Genom att inrätta nämnder på lägsta effektiva nivå skulle 1 miljard kr sparas vid stadsdelsnämndsreformen. Förutom stadsdelsnämnderna inrättades även resursnäm-

den för skola och socialtjänst och arbetsmarknads- och utbildningsnämnden dit stadsovergripande verksamheter fördes som av kompetensmässiga och ekonomiska skäl inte ansågs lämpliga att föras till stadsdelsnämnderna.

Det ekonomiska målet med stadsdelsnämndsreformen har aldrig uppnåtts. Kanske skulle förutsättningarna varit större om inte även andra mål såsom demokratimålet och målet för omsorg om barn och unga vägts in. Om en neddragning till färre stadsdelsnämnder görs kan troligen kostnaderna åtminstone kortsiktigt bli lägre.

Sammanslagning socialtjänstnämnden och äldreomsorgsberedningen

Äldreomsorgen hör naturligt hemma i socialtjänsten. Frågor om äldreomsorg regleras i socialtjänstlagen och äldreomsorgen har traditionellt hört till socialtjänsten. Inrättandet av äldreomsorgsberedningen var ett nytt sätt att hantera dessa frågor. I utredningen om stadens politiska organisation (SPO) överväger man dock att återföra äldreomsorgen till socialtjänsten. Förvaltningen tillstyrker ett sådant förslag.

Integrationsfrågorna

Integrationsfrågor är en naturlig del av alla nämnders verksamhet och en avveckling av integrationsnämnden kan därför vara rimlig. En särskild beredning under kommunstyrelsen kan dock utgöra en pådrivande kraft i dessa frågor som många gånger fordrar ett långsiktigt förändringsarbete. Frågan var driften av flyktingmottagandet bör förläggas bör bedömas utifrån effektivitets- och kompetenskriterier. Verksamheten kan antingen förläggas till en facknämnd eller till stadsdelsnämnderna.

Kommunstyrelsen har remitterat ärende om stadens flyktingmottagande, sfi-verksamhet samt a ngränsande frågor till socialtjänstnämnden och andra berörda nämnder internt i staden och externt till berörda samarbetspartners och intressenter. Yttrande ska lämnas senast den 1 december 2003. Utredningen föreslår bl.a. att den stadsdelsnämnd den enskilde bor i ska få i uppdrag att ansvara för ett introduktionsprogram. Vidare föreslås att utbildningsnämnden och länsarbetsnämnden ska få ett särskilt uppdrag att organisera ett kommunövergripande yrkesinriktat introduktionsprogram.

Konsekvenser för medborgarna

Det är angeläget att förslaget om en bantad politisk och administrativ organisation i staden även belyses ur ett medborgarperspektiv. Vilka följder får exempelvis en neddragning av antalet stadsdelsnämnder för den enskilde som bor i en stadsdel där nämnden föreslås slås samman med en annan nämnd? Frågan om inrättande av områdeskontor kan bli aktuell att överväga.

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 27 november 2003 som svar på remissen överlämna och åberopa kontorets utlåtande samt anföra.

Den stora organisatoriska förändringen som motionären ger uttryck för har en svag demokratisk förankring. Mycket av arbetet sker idag inför öppen ridå och olika förvaltningars synpunkter redovisas tydligt i varje tjänsteutlåtande till medborgarnas fördel.

Däremot är det behövligt med en översyn av stadens politiska organisation för att skapa en mer effektiv organisation. Därför har majoriteten tillsatt en utredning (SPO) som ska se över stadens organisation. Arbetet kommer att redovisas i slutet av året och vi väljer att avvakta utredningens förslag.

Reservation anfördes av Lotta Edholm (fp) och David Wästberg (fp), bilaga 1.

Reservation anfördes av Mats G. Nilsson (m), Joakim Larsson (m) och Ingvar Snees (m), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Kerstin Rossipal (kd), bilaga 1.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande av den 13 november 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Motionen innehåller ett stort antal förslag till förändringar av stadens nuvarande politiska och administrativa organisation. Det ankommer inte på kontoret att här bedöma de förslag som berör andra delar av organisationen. Kontorets synpunkter behandlar därför i huvudsak den föreslagna sammanslagningen av stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med tillhörande förvaltningar, samt förslaget om en minskning av antalet stadsdelsnämnder.

Ett sammanslaget stadsbyggnads- och miljökontor

Staden är i sig stadd i ständig förändring och så är dess organisation. De senaste decennierna har inneburit stora förändringar av den kommunala organisationsstrukturen, med stadsdelsnämndsreformen 1997 som det mest påtagliga exemplet. År 1993 omorganiserades de tekniska förvaltningarna, varvid det ”nya” stadsbyggnadskontoret bildades av det ”gamla” stadsbyggnadskontoret samt delar av de förutvarande gatu- och fastighetskontoren. En av huvudtankarna bakom denna omorganisation var att hos stadsbyggnadskontoret samla ansvaret för kommunal myndighetsutövning inom främst plan- och byggområdet.

Att slå samman stadsbyggnads- och miljö- och hälsoskyddsverksamheterna har dock prövats på annat håll. Ett exempel är grannkommunen Huddinge, länets näst största kommun med ca 85 000 invånare. Där slog man 1998 samman stadsbyggnadskontoret, gatukontoret och miljöförvaltningen till en miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning. Den tidigare nämndindelningen kvarstod emellertid till 2002, då även dessa slogs samman, för att 2003 återuppstå genom återinförandet av en separat miljönämnd.

Vid Huddinges nya miljö- och stadsbyggnadskontor finns planavdelning, bygglovavdelning och stadsmättningsavdelning, som tillsammans i huvudsak motsvarar Stockholms stadsbyggnadskontor, samt gatukontor, miljökontor och naturvårdsavdelning. Miljökontoret svarar för myndighetsutövning inom miljöområdet medan naturvårdsavdelningen sköter kommunens naturmark. Gatukontoret bygger och sköter kommunens vägar och parker.

De remisser av t ex detaljplaneförslag, som i Stockholm hanteras mellan nämnderna, hanteras i Huddinge internt inom förvaltningen. Samhällsbyggnadsnämnden föreläggs ett samordnat yttrande efter det att eventuella meningsskiljaktigheter avgjorts internt.

Det är ett faktum att Stockholm genom sin storlek har ett större antal skilda fackförvaltningar än många mindre kommuner. Detta är tydligt bl a i planprocessen, som innefattar remittering till ett stort antal kommuninterna instanser. Detta kan i viss utsträckning göra processen mera tidsödande än i en mindre kommun, men det bidrar samtidigt till att tydliggöra de olika roller som stadens olika förvaltningar har, inte minst avseende myndighetsutövning, varvid intressekonflikter görs tydliga.

Miljöförvaltningen är i såväl plan- som bygglovsfrågor en viktig remissinstans för stadsbyggnadskontoret. En sammanslagning av de båda förvaltningarna skulle göra denna remisshantering till en rent intern hantering. Detta skulle kunna innebära tidsbesparingar genom mindre formalia, färre politiska beslut i remissärenden etc.

Samtidigt innebär det att ett antal tydliga intressekonflikter inte längre kommer att hanteras i ett öppet remissförfarande, utan i interna diskussioner. Det är inte säkert att detta underlättar eller påskyndar hanteringen. Öppna konflikter är som bekant inte sällan lättare att hantera än dolda.

Erfarenheterna av att samla allt för många intressen under ett tak är heller inte odelat positiva. Dels blir organisationen i sig stor i en stad av Stockholms storlek, dels riskerar revirstrider att stjåla kraft internt inom en förvaltning, medan de ofta är lättare att hantera mellan förvaltningar. Närliggande erfarenheter kan hämtas hos gatu- och fastighetskontoret, där intressekonflikten mellan exploateringsansvaret och park- och naturansvaret emellanåt inneburit att organisationen dragit åt skilda håll i enskilda ärenden.

Sammanfattningsvis menar kontoret att fördelarna med dagens renodling av respektive myndighetsroller inom stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen är större än de som står att vinna vid en sammanslagning av de båda. Mycket talar, enligt kontoret, för att de intressekonflikter vid myndighetsutövning som självklart finns hanteras effektivare öppet mellan förvaltningarna.

Stadsmuseinämnden beslöt den 3 september 2003 överlämna och återropa stadsmuseiförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten *Anders Johnson* (fp) och vice ordförande *Cecilia Brinck* (m), *bilaga 1*.

Särskilt yttrande gjordes av Nils Owe Engström (kd), bilaga 1.

Stadsmuseets tjänsteutlåtande av den 4 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsmuseiförvaltningen har inga synpunkter på behovet av minskad politisk organisation och styrning i Stockholms stad eller vad som kan betraktas som principiella frågor respektive detaljfrågor att besluta om. Förvaltningens svar begränsas till dess erfarenheter av att verka i olika organisationsformer.

Stadsmuseiförvaltningen har tidigare haft flera olika förvaltningstillhörigheter. Till skillnad mot att vara egen förvaltning har då budget och administrativa policies och styrdokument fastställts högre upp i organisationen. Chefen för stadsmuseet har haft ett mindre omfattande mandat och en mer begränsad beslutsrätt. Organisationens har inte haft direkt resultatansvar mot nämnd, kommunstyrelsen och revisorer.

En egen förvaltning har inneburit kortare beslutsvägar, påtagligare styrsignaler, tydligare resultatkrav och ökat direkt ansvar för planering och uppföljning. Det har av många uppfattats som positivt och givit möjligheter till att vitalisera och utveckla förvaltningens olika verksamhetsgrenar. Förvaltningen tror inte att en mindre förvaltning har svårare att klara nya förutsättningar eller att vidta åtgärder i förändringsskeden.

En svårighet för en mindre förvaltning kan vara, som motionären också skriver, att den inte har möjlighet till stordrift och därför är mer sårbar på nyckelposter. Inom förvaltningsgränserna finns inte de resurser som gör att det går att upprätthålla alla behov och funktioner. Stadsmuseiförvaltningen vill dock mena att stordriftfördelar också kan hittas utanför den egna organisationen och är inte övertygad om att en stor förvaltning inom staden är liktydigt med en effektivare förvaltning. En mindre förvaltning tvingas att hitta samarbetspartner och köpa/dela kompetens på en större marknad. Även det kan vitalisera, öppna för nya lösningar och utveckla förvaltningens olika verksamheter. Förvaltningen ingår dessutom naturligt i olika nätverk inom koncernen Stockholm stad och har också kunnat säkerställa sina processer genom att repliera på stadens olika standarder och gemensamma resurser, samt genom att köpa kompletterande administrativa tjänster.

Kostnaderna kring nämnd och nämndadministration har för stadsmusei-nämnden varit relativt blygsamma. Delvis beroende av att stadsmusei-nämnden är en liten nämnd med fem ledamöter och fem ersättare. Det är också ofrånkomliga kostnader eftersom parlamentariska beslut alltid är nödvändiga för de principiellt viktiga frågorna om kulturhistoriska värden i samband med stadens byggande och planering. Kulturmiljöärendena utgör en majoritet av de ärenden stadsmusei-nämnden varje månad tar ställning till. Sammanlagda kostnader för nämnd och handikappråd och köpt tjänst av nämndsekreterare var föregående år ca 350 tkr, d.v.s. ca 0,5 % av nämndens bruttoomslutning.

Det framgår inte av motionen vilka direkta spareffekter en sammanslagning av nämnder förväntas ge. Vid delningen av den tidigare kultur- och idrottsförvaltningen 1999 gjordes också besparingar inom administration. Stadsmuseinämnden fick som del av den tidigare centrala administrationen en tilläggsbudget på 1,7 mnkr. Till det fick de ett sparbeting inom administration och lokaler om 0,5 mnkr. Idag uppgår bara centrala kostnader för stadsnätet och ekonomi- och lönesystem till ca. 0,9 mnkr/år. Det är kostnader som är oberoende av förvaltningstillhörighet. Utöver det skall förvaltningen upprätthålla kanslifunktioner, personal- och löneadministration, budget- och redovisningsarbete, information, förvaltningsgemensam utbildning, gemensamma lokaler, IT-samordning/-utveckling m.m.

Förvaltningen har idag tre tjänster som inrättades vid förvaltningsstarten, en administrativ chef, en personalsamordnare och en chefssekreterare. Efter ett par pensionsavgångar sedan dess har stadsmuseiförvaltningen idag inte fler anställda inom administrationen än då den ingick som del i den större förvaltningen. Några särskilda utredningsresurser har inte tillskapats för den egna nämnden, utan olika tjänstemän har fått ett utökat arbetsinnehåll med mer ansvar för planering och uppföljning inom sina befattningsområden. En ny tjänst som informations- och marknadsansvarig är den enda som har inrättats inom administrationen under senare år.

Stadsmuseiförvaltningen vill hävda att nuvarande organisationsform väl kunnat mäta sig med tidigare vad gäller administrativa kostnader och effektivitet. Besparingar har gjorts inom administration under senare år genom att undvika återbesättning vid pensionsavgångar.

Som svar på motionen anser därför förvaltningen att det är svårt att se vilka de direkta administrativa vinsterna skulle vara som följd av en sammanslagning med annan nämnd, givet att denna nämnd inte har en outnyttjad överkapacitet att tillgå. Förvaltningen har uppfattat att kulturförvaltningen under åren också har tvingats till begränsningar inom det administrativa området.

Å andra sidan är det uppenbart att förvaltningen själv inte skulle klara att fortsätta verka med ett kraftigt besparingsbeting riktat enbart mot administrativa tjänster. Av förvaltningens ca tio administrativa tjänster svarar de flesta i huvudsak för direkt service mot övriga avdelningar ifråga om fastighet, säkerhet, vaktmästeri och IT.

Utbildningsnämnden beslöt den 25 september 2003 överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande samt anföra följande.

De frågor som motionären tar upp bör behandlas i samband med utredningen av stadens politiska organisation.

Reservation anfördes av Jan Björklund m.fl. (fp), bilaga 1.

Reservation anfördes av Mikael Söderlund m.fl. (m), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Hardy Hedman (kd), bilaga 1.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 5 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

I remissen från kommunstyrelsen föreslås att ett antal nämnder och förvaltningar avskaffas eller sammanslås. Vad gäller utbildningsnämnden föreslås dock att ansvaret för grundskolan förs över från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden.

Utbildningsnämnden har redan idag ett visst ansvar för grundskolan. Enligt reglementet för utbildningsnämnden gäller det beredning av ärenden hos kommunstyrelsen avseende riktlinjer, principer och uppföljning.

Vad gäller grundskolans organisatoriska placering i staden vill förvaltningen hänvisa till den utredning som relativt nyligen tillsatts i syfte att se över stadens lednings- och styrsystem (SPO-utredningen).

I övrigt vill förvaltningen framhålla att förslaget i remissen främst rör en politisk frågeställning som förvaltningen inte kan ta ställning till.

Integrationsnämnden beslöt den 23 september 2003 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget.

Reservation anfördes av Kristina Axén Olin och Petra Gardos (båda m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Fredrik Malm (fp), bilaga 1.

Integrationsförvaltningens tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen hänvisar till den pågående SPO-utredningen vad gäller förslag i motionen som inte berör integrationsnämndens ansvarsområden. När det gäller motionärens förslag på att Integrationsnämnden är en av de nämnder som kan läggas ner, hänvisar förvaltningen till det beslut som tagits i budget för 2003, där beslut togs att ansvaret för strategiska integrationsfrågor, liksom samordningen av storstadssatsningen och stadsdelsförnyelsearbetet skall flyttas från integrationsnämnden till kommunstyrelsen.

Renhållningsnämnden beslöt den 24 september 2003 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget.

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (mp), Eva Oivo m fl (s) och Stellan Hamrin (v), bilaga 1.

Reservation anfördes av Karl Bern (fp), bilaga 1.

Reservation anfördes av Anders Hellström (m), bilaga 1.

Renhållningsförvaltningens tjänsteutlåtande den 5 september 2003 är i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen kommer i yttrandet över motionen endast lämna synpunkter på de områden som berör nämndens ansvarsområden.

Historik

Fram till år 1972, då en ny renhållningslag trädde i kraft, hade fastighetsägarna i huvudsak själva ansvar för att ombesörja omhändertagandet för avfall som uppkom inom fastigheten. Renhållningslagen, och numera miljöbalken, reglerar kommunernas ansvar för avfallshanteringen. Ansvaret för avfallshanteringen har sedan det blev ett kommunalt ansvar, det s.k. renhållningsmonopolet, varit under olika huvudmän inom stadens organisation.

Huvudansvaret för insamling och transport kom först att ligga på gatunämnden. Emellertid var ansvaret för avfallsfrågorna splittrade inom staden under ett antal år varför en total översyn genomfördes och all avfallshantering som kommunen svarade för kom att samlas hos Skafab år 1981. Därefter beslöt kommunfullmäktige år 1999 att avfallsfrågorna skulle överföras från bolagsform till förvaltningsform. I stort sett alla berörda instanser framhöll att avfallshanteringen bör skötas genom en egen nämnd.

Renhållningsnämnden inrättades och fick det samlade ansvaret från och med 1 januari 2000. I renhållningsnämndens uppdrag ingår planering av avfallshanteringen och upprättande av förslag till taxor, men även att vara beställare av de tjänster som erfordras för att genomföra det lagstadgade ansvaret för hushållsavfallshanteringen.

Nämndens ansvar

Det ansvar som renhållningsnämnden har omfattar strategisk och långsiktig planering för såväl hushållsavfall såsom avfall som inte kommunen har direkt rådighet över genom att kommunfullmäktige antar avfallsplanen. Avfallsplanen ska redovisa de åtgärder som krävs för att nå angivna mål såväl på nationell nivå som lokal. Nämnden saknar egna resurser för insamling, transport och behandling av avfall som kommunen har ett ansvar för. Vid upphandling av entreprenörstjänster och behandlingsresurser utgör lagstiftningen och renhållningsordningen grunden men hänsyn tas även till EUs avfallshierarki och andra EU-direktiv.

För att verksamheten ska bedrivas på ett rationellt, ekonomiskt och miljömässigt sätt erfordras en samlad kompetens inom området.

Slimmad administrativ organisation

Beslutet att inrätta en renhållningsnämnd föregicks av utredning avseende ansvarsområden som resursbehov. Renhållningsförvaltningen, Renhållningsnämndens verkställande organ, är en liten och platt organisation, i stort sett utan mellanchefer, med för närvarande 27 tjänster. Alla har någon form av kompetens inom miljö- och avfallsområdet, vilket ger en kvalificerad förankringsprocess i viktiga frågor. Under den administrativa chefen sorterar ekonomi-, personal-, kansli- och IT-chefskapet. Arbetsuppgifterna som nämndsekreterare, sekreterare i handikapprådet samt registrator är samlat under en och samma person. Förvaltningens handläggare för fakturering och inkasso samt kundtjänstpersonal fungerar även som förvaltningens växel. Personaladministration och IT-support är upphandlat. Förvaltningen använder sig av "tunna klienter" fullt ut och kan därmed reducera de personella resurserna inom IT-området.

För att ytterligare effektivisera sitter förvaltningen i ett kontorslandskap om totalt 478 kvm inkl. personalutrymmen vilket motsvarar 17 kvm/person.

Taxefinansierad verksamhet

Renhållningsnämnden är en av två nämnder i staden (exkl. bolagen) som är helt intäktsfinansierad. Renhållningsnämndens verksamhet är enbart taxefinansierad och kommunfullmäktige antar årligen en avfallstaxa. Miljöbalken reglerar hur kommunen får meddela föreskrifter om avgift för insamling, transport återvinning och bortskaffande av avfall. Avgiften ska bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga planerings-, kapital- och driftskostnader för avfallshanteringen.

Detta innebär i princip en skyldighet för kommunen att hålla isär redovisningen beträffande renhållningsverksamheten och annan kommunal verksamhet eftersom de avgifter som betalas in tillhör "avfallskollektivet" och således inte får användas för andra ändamål. Vidare innebär det att eventuellt överskott eller underskott på årsbasis måste balanseras och regleras påföljande år.

Samverkan inom staden

Även om renhållningsnämnden har huvudansvaret för hushållsavfallet kan förvaltningen konstatera att det finns beröringspunkter med andra förvaltningar och bolag inom staden vilket kräver ett gott samarbete. I avtal med Fortum Värme avseende behandling av hushållsavfallet ställs krav på det avfall som lämnas vid Högdalenverket. Avtalet reglerar även ansvarsfördelning beträffande omhändertagande av de restprodukter som uppkommer vid behandling av avfallet.

Beträffande behandling av organiskt avfall från livsmedelslokaler (restauranger) söker förvaltningen finna lämpliga behandlingsmetoder. Detta skulle kunna utvecklas i samarbete med Stockholm Vatten. Uppföljning och samordningsansvar för det markavtal som staden har upprättat med materialbolagen åligger renhållningsnämnden. I och med att upplåtelse av mark har i stort övergått från gatu- och fastighetskontoret till berörda stadsdelsförvaltningar har förvaltningen ett samarbete med stadsdelsförvaltningarna bl.a. angående återvinningsstationernas placering och skötsel.

Sammanslagning av nämnder ?

Förvaltningen kan idag konstatera att frågor som berör avfallshantering har fått en ökad betydelse i samhällsplaneringen och i miljöpolitiken. Vid en eventuell sammanslagning mellan förvaltningar finns det stor risk att dessa frågor inte drivs med den kraft som krävs, inte minst vid en sammanslagning med en större organisation med varierande ansvarsområden.

Organisationen för avfallsverksamheten har relativt nyligen varit föremål för en översyn och vid detta tillfälle har man kommit fram till att stadens ansvar för avfallshanteringen ska ligga på en egen nämnd, renhållningsnämnden.

Förvaltningen har svårt att se vilka de verksamhetstekniska och direkta administrativa vinsterna vid en sammanslagning med annan nämnd skulle vara. Administrationen är minimal och kan så vara p.g.a. en liten organisation där beslutsvägarna är korta och de olika kompetenserna fysiskt nära. En sammanslagning skulle innebära endast marginellt färre tjänster samtidigt som den lilla organisationens flexibilitet och allsidighet skulle riskeras. En stor del av de administrativa kostnaderna är oberoende av förvaltningstillhörighet.

Bromma stadsdelsnämnd beslöt den 28 augusti 2003 att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar.

Reservation anfördes av Kristin Svanberg m.fl. (fp), bilaga 1.

Reservation anfördes av Jan Tigerström m.fl. (m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Désirée Pethrus Engström (kd), bilaga 1.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 15 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Nuvarande Bromma stadsdelsnämnd bildades 1999 genom att "gamla" Bromma stadsdelsnämnd och Västerleds stadsdelsnämnd slogs samman. Förvaltningen bedömer att nuvarande Bromma stadsdelsnämndsområde, med nära 60 000 invånare, är lagom stort för att ge förutsättningar för effektivitet och kvalitet i verksamheter och gemensam administration men ändå närhet mellan verksamheter och politiska beslutsfattare.

I stadens budget för 2003 har beslutats att det ska vara tydligt att stadsdelsnämnderna endast är underordnade kommunfullmäktige. Facknämnder ska inte ha rätt att ge direktiv till stadsdelsnämnderna.

Vidare har staden fattat beslut om principer för den fortsatta inriktningen av ett integrerat system för ledning och uppföljning av stadens verksamheter. Syftet är att skapa ett system som tydliggör de politiska målen, dvs. vad som ska uppnås. Systemet ska följa upp de beslut och den verksamhet som stadens politiker, både kommunent-

ralt och i nämnder, har fattat beslut om. Det är av vital betydelse att nämnderna följer upp enheternas åtaganden och nämndernas generella åtaganden samtidigt som den ekonomiska uppföljningen sker.

Uppföljnings- och utvärderingsansvaret för grundskoleenheterna delas nu mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna. Utbildningsnämnden bereder ärenden åt kommunstyrelsen avseende riktlinjer, principer och uppföljning inom utbildnings- och förskoleområdet. Det ekonomiska ansvaret och uppföljningen ligger helt på stadsdelsnämnderna.

Inom ramen för pågående utvärdering av stadens politiska organisation ligger ett uppdrag att ansvaret för styrning och uppföljning/-utvärdering av grundskolan skall tydliggöras.

Förvaltningen anser för egen del att den nuvarande dubbla styrningen och uppföljningen mellan en facknämnd och stadsdelsnämnderna bör avvecklas. Ansvaret för grundskolan bör renodlas och ligga kvar på stadsdelsnämnderna. Behovet av kommuncentral styrning och uppföljning kan tillgodoses genom kommunstyrelsen. Det bör inte ligga hos en facknämnd i konsekvens med att stadsdelsnämnderna endast är underställda kommunfullmäktige.

Elever i grundskolan deltar i många andra aktiviteter inom ramen för stadsdelsnämndernas verksamhet efter skoldagens slut. Vi har ett nära samarbete mellan förskolan och skolan. Förutsättningarna att samverka mellan olika verksamheter, utnyttja lokaler effektivt och tillämpa en helhetssyn på barn och ungdomars/elevs - och deras familjers situation är större om resurser och insatser för att möta olika behov fortsatt hålls samman än fördelas mellan olika nämnder.

Motionens övriga förslag avstår förvaltningen att lämna synpunkter på.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 avstyrka motionen.

Reservation anfördes av *Anders Holmberg* (m), *Birgitta Axen* (m), *Björn Holmberg* (m), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Hans Larsson* (fp) och *Peter Backlund* (fp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Göran Holmström* (kd), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 12 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att det finns vissa oklarheter i stadens ansvarsfördelning, vilket kan leda till merarbete och brister i genomförandet av beslut. Ibland har förvaltningen efterlyst information och samordning mellan nämnder/förvaltningar, exempel-

vis i samband med planeringen av äldreboendet Gamlebo inom Stureby sjukhemsområde. I staden pågår utredningen Stadens Politiska Organisation (SPO) som behandlar stadens lednings- och styrsystem. Utredningen syftar till att stärka stadsdelsnämndernas ställning och att göra ansvarsfördelningen tydligare. Förvaltningen utgår från att SPO-utredningen kommer att föreslå åtgärder för att motverka brister i effektiviteten som beror på stadens organisation.

I motionen föreslås utan närmare motivering att flytta ansvaret för skolan från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Förslaget bedöms inte vara i linje med intentionerna med stadsdelsnämndsreformen eller med uppdraget till pågående SPO-utredning. Att minska antalet stadsdelsnämnder så kraftigt som föreslås i motionen kan motverka arbetet med att stärka den lokala demokratin.

Förvaltningen anser att det finns stora vinster med att skolorna ingår i stadsdelsnämndernas ansvarsområde. För att få till stånd ett varaktigt samarbete mellan förskola och skola som ett led i det livslånga lärandet är det en fördel om verksamheterna ingår i en gemensam organisation. Det har också visat sig i utvärderingen av stadsdelsnämndsreformen att stadsdelsnämnderna har varit viktiga för utvecklingen av förskolornas samverkan med skolorna. En annan fördel med att stadsdelsnämnderna ansvarar för skolorna är att samverkan med socialtjänsten gynnas. Om alla elever ska få en god kunskapsmässig utveckling i skolan krävs också att barn och ungdomar i riskzonen eller som far illa uppmärksammas och får stöd och hjälp av socialtjänsten. Ett framgångsrikt brotts- och drogförebyggande arbete förutsätter lokal samverkan mellan boende och verksamma i stadsdelsområdet, där skolan och socialtjänsten är viktiga parter.

Sammanfattningsvis föreslår förvaltningen att motionen avstyrks.

Farsta stadsdelsnämnd beslöt den 21 augusti 2003 att överlämna och återropa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Madeleine Sjöstedt m.fl.* (fp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av *Lennart Isacsson m.fl.* (m), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av *Peter Molin* (kd), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 22 juli 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Generellt

Stadsdelsförvaltningen är positiv till en effektivisering av stadens administrativa och politiska organisation. Det är viktigt att väl hushålla med de skattemedel som staden hanterar.

Inom den nu pågående SPO-utredningen finns förutsättningar för en större överblick och bättre resurser att bedöma hur stadens organisation som helhet kan effektiviseras än vad stadsdelsförvaltningen har tillgång till. Nedan lämnade synpunkter bygger på lokala erfarenheter och perspektiv.

Det är förvaltningens erfarenhet att verksamhetsmässig och ekonomisk effektivitet inte i första hand uppnås genom stora omorganisationer av verksamheten utan genom åtgärder som möjliggörs genom respektive lednings kunskap om och överblick över organisationens förutsättningar - mänskliga och materiella resurser, fungerande rutiner och ekonomisk uppföljning, engagerade och ansvarskännande medarbetare osv.

Varje större omorganisation medför i sig kostnader och en temporär effektivitetsminskning. Det är inte heller självklart att övergång till större förvaltningar alltid leder till fördelar.

Viss verksamhet kräver stor närhet till befolkningen. Det är bedömning av behov inom försörjningsstöd, äldre- och handikappomsorg, beträffande barn som far illa och flera verksamheter inom socialtjänsten. Även produktion av äldre- och handikappomsorg, förskola och skola måste ske lokalt. Om verksamheten styrs från en lokal eller central nämnd påverkar inte självklart innehållet och kvalitén i verksamheten. Däremot kan närhet till förvaltningen för medborgarna i stadsdelen påverkas av om nämnden är lokal eller central.

Av bl.a. den utvärdering av stadsdelsnämnderna som genomförts inom IKE (Stockholms universitet, företagsekonomiska institutionen, mars 2001) framgår att en bättre budgethållning och ett effektivare utnyttjande av stadens resurser uppnåtts efter det att stadsdelsnämnderna införts, jämfört med den tidigare organisationen med sociala distriktsnämnder. Däremot har de boende i stadsdelen inte upplevt att de fått ett större demokratiskt inflytande.

Förslaget att minska antalet stadsdelsnämnder från 18 till 12

En minskning av antalet nämnder innebär en viss direkt ekonomisk besparing då det innebär ett mindre antal avlönade/arvoderade förtroendevalda. Den besparingen blir dock blygsam i förhållande till övriga kostnader.

Omfattningen, och därmed kostnaderna, för nästan all verksamhet inom en stadsdelsförvaltning är beroende av befolkningsunderlaget. Antalet förskolor, skolor, pedagogisk, utrednings- och vårdpersonal, platser eller lägenheter i särskilda boendeformer etc. förändras inte för att två stadsdelsnämnder slås samman. Vissa administrativa funktioner kan reduceras men inte alla eftersom även administrativa resurser måste anpassas till mängden uppgifter som ska hanteras. En minskning av antalet stadsdelsnämnder med en tredjedel innebär inte motsvarande storlek på besparing av administrativa kostnader, utan minskningen är mindre. Hur stor en minskning av administrativa kostnader skulle bli är svårt att uppskatta utan att göra en närmare analys av behov av personal, lokaler, it, telefoni, företagshälsovård, facklig tid, m m före och efter en sammanslagning till 12 stadsdelar.

Oavsett ändring av organisation pågår effektiviseringar av administrativa system kontinuerligt. Införandet av nytt ekonomisystem under 2003 kommer att minska beho-

vet av anställningar i stadsdelarna. En effektivisering av lönesystemen på motsvarande sätt skulle även påverka antalet anställda. Samtidigt innebär en större förvaltning oundvikligen ett längre "avstånd" från invånare/fältpersonal till ledning/administration.

Stadsdelsförvaltningens uppfattning är att såväl Farstas som övriga stadsdelsnämnder/förvaltningar, efter att ha verkat i några år, fortfarande är stadda i en utveckling som bör få fortgå. Sammantaget innebär detta att förvaltningen inte förordar en minskning av antalet stadsdelsnämnder från 18 till 12.

Förslaget att slå samman

- stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden
- socialtjänstnämnden och äldreomsorgsberedningen
- gatu- och fastighetsnämnden och renhållningsnämnden
- kulturnämnden och stadsmuseinämnden
- idrottsnämnden och arenabolagets styrelse
- personalutskottet och jämställdhetsrådet

Beträffande sammanslagning av stadsbyggnadsnämnden med miljö- och hälsoskyddsnämnden, gatu- och fastighetsnämnden med renhållningsnämnden, kulturnämnden med stadsmuseinämnden samt idrottsnämnden med arenabolagets styrelse, förefaller förslagen rimliga men stadsdelsförvaltningen saknar tillräcklig kunskap för att kunna bedöma förslaget seriöst. En fråga är om det är lämpligt att miljö- och hälsoskyddsnämnden som är tillsynsmyndighet även för stadsbyggnadsnämndens verksamhet slås samman med denna nämnd.

Beträffande socialtjänstnämnden och äldreomsorgsberedningen anser stadsdelsförvaltningen att frågor som rör socialtjänstlagen och LSS - d.v.s. individ o familj, äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade - har en naturlig samhörighet och därför kunde föras samman inom socialtjänstnämnden. Å andra sidan ser förvaltningen fördelar i att kommunövergripande policy-, riktlinje- och utbyggnadsfrågor ligger direkt under kommunstyrelsen, som ändå måste fatta beslut i dessa frågor då socialtjänstnämnden inte är organisatoriskt överordnad stadsdelsnämnderna. Frågan bör utredas vidare inom ramen för SPO, med beaktande av att socialtjänstnämnden också ansvarar för ett antal kommunövergripande verksamheter, utföraruppgifter som knappast kan lyftas till kommunstyrelsen.

Förvaltningen ställer sig tveksam till att slå samman personalutskottet och jämställdhetsrådet eftersom jämställdhetsfrågorna rör så mycket mer än personalfrågor. I stadens jämställdhetspolicy anges tydligt att staden ska arbeta med jämställdhet på tre nivåer: som arbetsgivare, gentemot medborgarna - d.v.s. i verksamheterna - och i ett omvärldsperspektiv.

Förslaget att helt avveckla

- näringslivsnämnden
- integrationsnämnden
- konsumentnämnden

- demokratiberedningen
- arbetsmarknads- och integrationsberedningen

Stadsdelsförvaltningen har inte synpunkter på de olika delförslagen. Däremot talar mycket för att integration, demokrati och arbetsmarknad hänger ihop, och att detta bör beaktas i samband med översynen av organisationen. Även bostadsfrågor har starka samband med demokrati-, integrations- och arbetsmarknadsfrågorna och bör samordnas med dessa om de ingår i en ny organisation.

Förslaget att de förvaltningar som finns knutna till dessa nämnder i förekommande fall avvecklas eller slås samman

Att förvaltningar avvecklas eller slås samman med andra då en nämnd avvecklas uppfattar stadsdelsförvaltningen som självklart.

Förslaget att ansvaret för grundskolan överförs från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden

Stadsdelsförvaltningen anser att flera skäl talar för att den nuvarande organisationen behålls, dvs. att grundskolan ingår i stadsdelsnämndens ansvarsområde.

Samverkan mellan förskolan och skola har lokalt i Farsta stadsdel visat sig vara värdefull. I Farsta har rektorerna ansvar för förskolorna, skolan och fritidsverksamheten inom sitt geografiska område. Det har underlättat samarbetet mellan verksamheterna. Exempelvis kan nu förskollärare medverka i de första årskurserna. Kopplingen mellan förskolor och skolor kan i en förlängning bli värdefull då förskollärare kan komplettera lärarkåren via en förväntad lärarbrist.

På riksplanet har förskolan sammanförts med övrig skolverksamhet under utbildningsdepartementet med motsvarande mål och planer. Naturligt blir då att förskolan och grundskolan ingår i samma organisationer lokalt.

Den utveckling av förskolan som skett har i stor utsträckning byggts på att man haft en lokal organisation. Förvaltningens uppfattning är att det finns en stor utvecklingspotential för skolan med den nuvarande organisationen men att utveckling tar tid.

Den lokala kopplingen till gymnasier är däremot svag då högstadiееlever ofta väljer gymnasier i andra delar av staden. Visst samarbete med Farsta gymnasium har dock inletts på så sätt att elever i åk 9 med bra betyg får börja läsa gymnasieämnen.

Samverkan mellan socialtjänsten och skolan har utvecklats efter stadsdelsnämndsreformen. Det handlar i hög grad om en process byggd på ökad kunskap om varandras förutsättningar och roller. Fritidsverksamhetens integrering med skolan har fått pågå en längre tid och också kommit längre.

Riksdagsbeslutet (5/6-03) om ändringar i SoL och LVU handlar bl.a. om krav på samverkan mellan socialtjänst och andra samhällsorgan där förskolan och skolan är två synnerligen viktiga parter. Samverkan underlättas av att socialtjänst-förskola-skola-fritid tillhör samma organisation.

Arbetsledning på det lokala planet behövs. Att ge konstruktivt stöd och ledning till 11 skolledare är möjligt men inte till 120. Om grundskolorna inordnas under utbild-

ningsförvaltningen måste sannolikt ändå en indelning av skolorna i mindre grupper göras, i geografiska områden eller på annat sätt, om kontakterna med den centrala förvaltningen ska fungera.

Kontakten mellan föräldrar och politiker underlättas med nuvarande organisation. Även om gjorda utvärderingar visar att invånarna inte upplever att deras inflytande ökat p.g.a. stadsdelsnämndsreformen - vilket till en del kan bero på att nämnderna inte alltid kunnat tillmötesgå lokala önskemål – är avståndet mellan föräldragrupper och stadsdelsnämndens ledamöter litet.

Ett argument för att grundskolan knyts till en central utbildningsförvaltning skulle kunna vara samordning av kontakterna med andra organ med anknytning till skolan, t.ex. högskolorna.

Vidare behöver vissa funktioner vara gemensamma resurser t.ex. enheter för vidareutbildning av skolpersonalen, pedagogiska utvecklingscentra och specialistkompetens för lokalfrågor. Det bör dock vara möjligt att även i fortsättningen samverka över förvaltningsgränser i sådana frågor.

Besparingar/effektiviseringar bör kunna åstadkommas utan en större omorganisation om staden förmådde samordna de krav på planer och kvalitetsredovisningar som idag medför ett omfattande dubbelarbete inom skolans område.

Förslaget att förändringarna träder i kraft 1 januari 2004

Motionärerna föreslår en mycket omfattande omorganisation av stadens nämnd- och förvaltningsorganisation. Det är möjligt att några av de mindre omfattande förslagen skulle kunna genomföras redan årsskiftet 2003-04. Då det gäller omorganisering av större verksamheter, minskning av antalet stadsdelsnämnder och överflyttning av grundskolorna till utbildningsförvaltningen, är stadsdelsförvaltningens bedömning att tidsutrymmet fram till årsskiftet 2003-04 är otillräckligt om beslutsprocess, planering och förberedelser ska genomföras på ett seriöst sätt. Stadsdelsförvaltningen förordar att förslagen till förändringar tillställs och bedöms inom den pågående SPO-utredningen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har den 23 september 2003 beslutat lämna remissen/motionen utan eget ställningstagande och hänvisar till den pågående utredningen om Stockholms politiska organisation (SPO-utredningen) som ska presenteras under hösten.

Reservation anfördes av Helen Jäderlund Eckardt m.fl. (fp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Catharina Hillerström m.fl. (m), bilaga 1.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 5 september 2003 har följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen överlämnar utan eget ställningstagande rubricerad motion till Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd för beslut eftersom den utgör en politisk frågeställning.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av *Margareta Björk m.fl. (m)*, bilaga 1.

Reservation anfördes av *Fredrik Lundin m.fl. (fp)* till förmån för motionens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av *Patrik Holmberg (kd)*, bilaga 1.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 1 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen väljer att huvudsakligen avgränsa sina synpunkter till motionärernas förslag om en översyn av stadsdelsnämndernas geografiska indelning och att överföra ansvaret för grundskolan till utbildningsnämnden.

Uppgifterna i en organisation av Stockholms stads storlek och komplexitet behöver ständigt utvecklas, omprövas och förnyas. Omvärlden förändras, människors behov förändras och den kommunala förvaltningen måste anpassa sig till dessa förändringar. Förvaltningen menar därför att det är naturligt att, när så är påkallat, se över hela eller delar av stadens organisation.

Färre stadsdelsnämnder

Frågan om det optimala antalet stadsdelsnämnder och de geografiska gränsdragningarna har utretts och diskuterats alltsedan utredningen inför stadsdelsnämndsreformen 1996. SDN-kansliet föreslog en indelning i 23 stadsdelsområden efter överväganden rörande befolkningsmässig storlek, gränsdragningar gentemot andra myndigheter, befintlig kommunal service m.m. Kansliet menade att en undre gräns om 20 000 invånare skulle sättas men att ett område inte borde vara större än 40 000 invånare, även om undantag kunde accepteras. Kommunfullmäktiges beslut innebar att 24 stadsdelsnämnder bildades, varav Södermalm delades in i tre. Redan då innebar uppdelningen att de flesta stadsdelsområden i innerstaden kom att omfatta fler än 40 000 invånare.

I december 1998 beslutade kommunfullmäktige om vissa förändringar för stadsdelsnämndernas del. Framförallt så innebar beslutet att antalet stadsdelsnämnder

minskade från 24 till 18. Katarina-Sofia stadsdelsnämnd berördes på så sätt att Södra Hammarbyhamnen överfördes till nämnden från dåvarande Hammarbyhöjdens stadsdelsnämnd. Förändringarna medförde givetvis att flera stadsdelsnämnder ökade befolkningsmässigt. Detta gällde bl.a. Södermalm, där dåvarande Hornstulls stadsdelsnämnd och stadsdelsområde kom att införlivas med Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd.

I Maria-Gamla stads stadsdelsområde bor idag drygt 54 000 personer och i Katarina-Sofia stadsdelsområde drygt 41 000. För Katarina-Sofias del prognostiserar stadens utrednings- och statistikkontor (USK) en kraftig befolkningsökning. Området beräknas fram till år 2010 ha ökat med omkring 10 000 nya invånare, varav merparten kan hänföras till utbyggnaden av Hammarby sjöstad. De två stadsdelsområdena på Södermalm väntas då hysa en befolkning på tillsammans närmare 120 000 människor. I dagsläget har tio av stadens 18 stadsdelsområden ett invånarantal som överstiger 40 000, varav flera närmar sig, eller överstiger, 60 000 invånare.

Enligt förvaltningens mening bör ett stadsdelsnämndsområde vara väl avgränsat, ha en mångsidig socioekonomisk och bebyggelsemässig struktur och upplevas som naturligt av dem som bor där. Området får inte vara så stort, geografiskt och befolkningsmässigt, att det blir svåröverskådligt och kräver en alltför omfattande och kanske svårstyrd, kommunal organisation. Det skulle sannolikt motverka syftet om fördjupad lokal demokrati och ökad integration mellan olika verksamheter. Att, som föreslås i motionen, minska antalet stadsdelsnämnder till just tolv, motiveras inte av motionärerna. Skulle staden ha en ambition att minska antalet nämnder, så kräver det en grundlig utredning för att komma fram till ett optimalt antal.

Ansaret för grundskolan

I motionen föreslås att ansvaret för grundskolan överförs från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Några argument för detta anför dock inte motionärerna.

Att tala om "skolan mitt i byn", för att knyta an till ett känt uttryck, är enligt förvaltningens mening en passande beskrivning av skolans betydelse och roll i stadsdelsområdet. Grundskolan - i Katarina-Sofia finns fyra kommunala skolor - har en central betydelse för många av stadsdelsområdets invånare. Barnen tillbringar en stor del av sin uppväxt där, skolan kan fungera som mötesplats för invånarna i olika sammanhang, föräldrar engagerar sig i skolans frågor, frågor som rör deras barns vardag. I Katarina Norra skola finns t.ex. sedan flera år en föräldrastyrelse.

Förskolan tillhör, helt naturligt, stadsdelsnämndens ansvarsområde. Grundskolan kan ses som ett fortsatt steg på vägen i barnets livslånga lärande. Det finns som förvaltningen ser det mycket som talar för att stadsdelsnämnden också ska ha ansvaret för grundskolan i sitt område.

En stadsdelsnämnd som har en lokal förankring bland invånarna är viktig för att uppnå den nödvändiga demokratiska insynen. En central nämnd för stadens samtliga grundskolor kan omöjligt ersätta de lokala politikernas lokal- och personkännedom för varje enskild skola. För föräldrar och övriga invånare i stadsdelsområdet måste rimligtvis närheten till lokala, politiska företrädare vara mer värdefull än kontakter med

politiker i en central facknämnd, som oftast inte har någon närmare kännedom om den enskilda skolan.

Den lokala anknytningen, och till viss del styrningen, är viktig också i samarbetet mellan rektor/lärare och andra verksamhetsområden inom stadsdelsförvaltningen. Det gäller samverkan med förskolan och möjligheterna att följa barnens utveckling från förskolan till skolans värld, det gäller det viktiga samarbetet mellan skola, socialtjänst och fältassistent och det gäller i det intensiva arbete som pågår för att motverka ungdomars nyttjande av droger och alkohol, i enlighet med nämndens drogpolitiska handlingsprogram.

Kista stadsdelsnämnd beslöt den 28 augusti 2003 att som svar på remissen hänvisa till SPO.

Reservation anfördes av *Birgitta Wahlman m.fl.* (m) med instämmande av *Lotta Gravenius m.fl.* (fp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Lotta Gravenius m.fl.* (fp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av *Sverker Holmberg* (kd), *bilaga 1*.

Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 26 juni 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen vill betona vikten av långsiktiga beslut, med bredast möjliga uppslutning, om stadens framtida förvaltningsstruktur. Detta av såväl ekonomiska som effektivitetsmässiga skäl, men också för medborgarnas tilltro till verksamheten och för de anställdas arbetsmiljö och trivsel i arbetet. Förvaltningen föreslår därför att stadsdelsnämnden som svar på remissen hänvisar till SPO-utredningen och den kommande politiska behandlingen av dess förslag, samt till demokratiberedningens arbete.

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Mats G Nilsson m.fl.* (m), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Didar Samaletdin* (fp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Birgitta Borg* (kd), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 16 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Det är lätt att instämma i att det är viktigt att se över såväl den politiska som tjänstemannaorganisationen i staden ur ett kostnads- och effektivitetsperspektiv och att hålla efter överarbetning, tillkrångling och byråkratisering. Det skapas lätt nya politiska organ med tillhörande administration utan kritisk analys av behovet. Ibland tycks det enklare att skapa en ny organisation än att få den redan existerande att utföra de tänkta arbetsuppgifterna.

SPO-utredningen

Staden gör just nu en översyn av sin organisation i SPO-utredningen (Stadens Politiska Organisation). SPO-utredningen genomförs av det s k SPO-kansliet. Utredningen har som uppdrag att se över stadens lednings- och styrsystem och beräknas vara klar till årsskiftet. Många av motionens synpunkter och förslag har sannolikt diskuterats och övervägts inom denna utredning.

Vid SDN-reformen behölls den gamla centrala organisationen

Institutet för kommunal ekonomi (IKE) vid Företagsekonomiska institutionen, Stockholms universitet gjorde 2001 på uppdrag av staden en utvärdering av SDN-reformen som presenterades i en rad rapporter.

Ett problem man pekade på i utvärderingen var att trots att stadsdelsnämnderna hade ansvaret för mer än två tredjedelar av stadens verksamhet så kunde kommunstyrelse och facknämnder inte avhålla sig från detaljstyrning på en rad områden.

Orsaken till detta beskrev utredningen i sin sammanfattning på följande sätt:

"Inslagen av detaljstyrning kan sammanhålla med att den centrala politiska organisationen inte anpassats till det förhållandet att Stockholms stad sedan fyra år tillbaka har stadsdelsnämnder."

Även om det gått några år sedan IKE:s utvärdering får man nog säga att problematiken kvarstår. Staden har i många avseenden dubbla politiska system, dels det gamla systemet med facknämnder och fackborgarråd, dels stadsdelsnämnderna som har ansvaret för huvuddelen av stadens verksamhet och ekonomi.

Även om Stockholms stad är en relativt välbärgad kommun som kanske har råd med dubbla politiska och administrativa system så skapar det ofta oklarhet och motstridiga signaler i verksamheten och hos medborgarna. Förhoppningsvis kan SPO-utredningen skapa en bättre tydlighet i detta avseende.

Mot bakgrund av ovanstående är det lätt att sympatisera med motionens förslag att sammanföra eller avveckla en rad centrala nämnder, beredningar, styrelser, utskott och råd.

Tveksamt om färre och större stadsdelsnämnder medför en effektivisering

Motionen föreslår ytterligare sammanslagning av stadsdelsnämnder från dagens 18 till 12. Det är naturligtvis lätt att tro att man med ännu färre och större stadsdelsnämnder automatiskt gör en besparing, men erfarenheterna hittills stöder knappast detta.

Stockholms stad hade ursprungligen 24 stadsdelsnämnder. 1999 gjordes att antal sammanslagningar till 18 nämnder vilket är dagens organisation. Flera av de största sammanslagna stadsdelsnämnderna har haft betydande problem med stora budgetöverskridanden medan den till verksamhet och ekonomi minsta stadsdelsnämnden - Älvsjö - är den enda stadsdelsnämnd som aldrig överskridit sin budget.

Dagens 18 stadsdelsnämnder i Stockholm har i genomsnitt 42 000 invånare vilket är betydligt mer än den genomsnittliga svenska kommunen. Med endast 12 stadsdelsnämnder skulle vi hamna på i genomsnitt 63 000 invånare!

Som en jämförelse har Göteborg 21 stadsdelsnämnder med i genomsnitt 23 000 invånare. Malmö har endast 10 stadsdelsnämnder men bara en tredjedel av Stockholms befolkning varför genomsnittet blir 27 000 invånare per nämnd.

IKE:s utvärdering år 2001 visade att SDN-reformen i Stockholm varit framgångsrik ur ekonomisk synvinkel. Från utvärderingens sammanfattning kan citeras:

"Genom de besparingar som genomförts är bl.a. lokalkostnaderna 3-4 % lägre än tidigare. Stadsdelsnämndernas kostnader för lednings- och nämndadministration är vidare en sjättedel lägre än motsvarande kostnader före reformen. Antalet årsanställda på stadsledningskontoret 1999 är likaså nästan 10 % färre än motsvarande antal årsanställda för 1995. I flertalet av de verksamheter stadsdelsnämnderna ansvarar för har dessutom kostnaden per prestation tenderat sjunka över tiden. Sammantaget synes produktiviteten ha ökat med 4 - 5 % mellan år 1996 och 1999."

Det finns ett värde i att hålla samman ansvaret för barn och ungdom

Motionen föreslår att ansvaret för grundskolan överförs från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden.

Ett av huvudsyftena med stadsdelsnämndsreformen i Stockholm var att föra samman ansvar och resurser för barn och ungdom under en och samma nämnd och förvaltning. Det framgår av det ärende om SDN-reformen som kommunfullmäktige behandlade den 2 oktober 1995.

Bakgrunden till detta var bl.a. kritik under många år från allmänhet, föräldrar och tillsynsmyndigheter mot att kommunen vid problem inte tog ett helhetsansvar utan att olika nämnder och förvaltningar i stället tenderade att skylla på varandra och att problem bollades mellan skolstyrelse, socialnämnd och fritidsnämnd.

Genom att lägga ansvar och resurser för barn och ungdom på en och samma nämnd - stadsdelsnämnden - kunde denna koncentrera sig på att åtgärda problemen, eftersom man visste att det inte fanns någon annan nämnd att föra över problemen på. Skolan, fritidsverksamheten och individ- och familjeomsorgen i ett bostadsområde skulle därför ha samma politiska ledning.

För- och grundskola har alltmer närmats sig varandra. Man har idag delvis gemensam utbildning, likartade läroplaner, samma tillsynsmyndighet och samma lag. För-

skoleklassen för 6-åringarna är en förskoleverksamhet inom grundskolans ram. Det vore olyckligt att särskilja för- och grundskola under olika nämnder och förvaltningar.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen med hänvisning till pågående utredning om stadens framtida organisation (SPO-utredningen).

Reservation anfördes av *Magnus Hellström, Anne Wompa* och *Anita Schneider* (alla m), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Karin Berggren* och *Elisabeth Abelson* (båda fp), *bilaga 1*.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 12 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens nuvarande majoritet har beslutat att utreda stadens politiska organisation, den s k SPO-utredningen. Med hänvisning till denna föreslås att kommunfullmäktige avslår motionen.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Pär Hommerberg* (fp) och *Maj-Britt Åkesson* (fp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Sonja Gräns* (m) och *Margaretha Swanström* (m), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av *Jens Orback* (s), *Tove Frimodt* (s), *Helene Lilja* (s), *Maria Palme* (s), *Elsemarie Bjellqvist* (s) samt *Åsa Hagelstedt* (v) och *Gerard Rikken* (mp), *bilaga 1*.

Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 9 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

I det här ärendet fokuserar förvaltningen i huvudsak på förslagen om att minska antalet stadsdelsnämnder och att överföra ansvaret för grundskolan till utbildningsnämnden.

Förvaltningen delar inte förslaget att ansvaret för grundskolor överförs från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Genom att grundskolor organisatoriskt tillhör

stadsdelsnämnderna underlättas samarbetet mellan individ- och familjeomsorgen och grundskolan, vilket har många fördelar. Bland annat arbetar fältassistenter aktivt med förebyggande insatser gentemot skolan, individ- och familjeomsorgen kan snabbt kopplas in vid behov och gemensamma insatser för den enskilde sätts in.

Genomförs förslaget kommer förskolan och grundskolan att hamna under olika nämnder. Båda lyder under skollagen och har läroplaner. Enligt styrdokumentet ska det vara en röd tråd i det livslånga lärandet med början i förskolan. Förskola och grundskola ska också närma sig varandra. Några stadsdelsnämnder lär också ha organiserat förskola och grundskola i samma enhet. I Maria-Gamla stan sker ett samarbete på ledningsnivå mellan skolledning och förskolechef. Intentionerna till närmandet och det uppbyggda samarbetet riskerar att slå ut om förskola och grundskola kommer att tillhöra olika nämnder.

Förvaltningen ser istället att ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna klargörs. Det finns en oklarhet med två parallella nämnder. Risken finns att utbildningsnämnden blir överordnad stadsdelsnämnderna. Stadsdelsnämnderna ska vara utförare med klara direktiv av fullmäktige.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd samverkar redan idag med Katarina-Sofia stadsdelsnämnd i ett antal frågor och med ett antal verksamheter. En sammanslagning av de båda stadsdelsnämnderna kan vara möjlig att genomföra men samarbetet kan utökas utan att nämnderna läggs samman under förutsättning att det finns överenskommelser. Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd har erfarenhet från den tidigare sammanläggningen med Hornstulls stadsdelsnämnd. Kortsiktigt tappar förvaltningen tempo i en förändring som medför kostnader, men långsiktigt kan det ge lägre kostnader för staden i och med samordningsvinster i administrativa hänseenden.

Administration avseende löner och fakturor torde minska om verksamheter från stadsdelsnämndens ansvarsområde förs över till en annan nämnd. Förvaltningen har ingen uppfattning om det kan bli aktuellt att öka den centrala administrationen i staden eller om det finns utrymme inom de centrala staberna att ta över administration av löner med mera inom deras befintliga organisation. Effekterna av en sammanslagning av stadsdelsnämnderna på Södermalm kan innebära administrativa besparingar.

En farhåga är att en stadsdelsnämnd med mer än 100 000 invånare kan bli för stor. Invånarmässigt kommer Södermalm i ett sådant fall motsvara en större svensk kommun. Ur ett demokratiperspektiv kan det bli svårare för den enskilde medborgaren att föra en dialog med sina lokala politiker. Samtidigt måste medborgarna redan idag föra en dialog med andra nämnder för att få svar på frågor av mer övergripande karaktär, exempelvis gatuunderhåll, gymnasieskola med mera.

Norrmalms stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till yttrande samt därutöver anförda.

Det är bra att stadens verksamhet och organisation utreds i SPO-utredningen. Vissa principiella ställningstaganden kan dock ske redan nu utifrån denna motion som vi här remissbehandlar.

Vi anser det av funktionella och verksamhetsmässiga skäl felaktigt att till skapa stadsdelsnämnder som blir alltför stora. Därför bör inga ytterligare stadsdelsnämnder slås ihop.

Motionären föreslår att stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden slås ihop. Motivet till det är att dagens system med både en stadsbyggnadsnämnd och miljö- och hälsoskyddsnämnd indirekt framställs som ett hot mot bostadsbyggandet.

Det vore negativt och allvarligt för det myndighetsansvar som miljö- och hälsoskyddsnämnden skall svara för om en sammanslagning mellan dessa nämnder och förvaltningar skulle ske. De riktvärden för till exempel trafikbuller som beslutats inom EU och Sveriges riksdag eller de krav på detta område som satts upp av statliga myndigheter, vill motionären kringgå med organisatoriska förändringar. Motionären ser uppenbarligen förvaltningens särskilda ansvar för till exempel bullerbekämpningen som ett hinder mot utarbetande av nya detaljplaner som sker på stadsbyggnadskontoret.

Stadsbyggnadsnämnden har till uppgift att sammanväga olika synpunkter och intressebeträffningar som finns i programförslag och detaljplaner. Då skall de självklart också tvingas att offentligt i ärendena värdera de invändningar av miljöskäl som kan finnas i ett remissvar från till exempel en miljönämnd. I en sammanslagen nämnd och förvaltning kommer sådana intressebeträffningar enklare kunna döljas och ej bli känt för allmänheten. Det vore även ur demokratisk synpunkt olyckligt.

Vi anser det som mycket väsentligt att miljöförvaltningen kan arbeta under en självständig nämnd och att man obehindrat kan följa den miljölagstiftning som gäller. Som förvaltningen redovisar i sitt ärende så utgör planärendena som remitteras till miljö- och hälsoskyddsnämnden endast en mycket liten del av det breda verksamhetsfält som nämnden svarar för. Det är ett ytterligare skäl att inte slå samman nämnder som redan idag har mycket stora ansvarsområden. Erfarenheterna av sammanslagna nämnder i små städer, i enligt med motionärens förslag, är i huvudsak negativa. I en storstad som Stockholm skulle en sammanslagning kunna få mycket allvarliga följder för miljöarbetet i staden.

Rent generellt anser vi också att stadsledningskontoret måste förstärkas. Det måste under finansroteln finnas resurser som betydligt bättre än idag kan agera och värdera viktiga principfrågor som remitteras från andra nämnder. Även möjligheten att lösa de tvister som ibland uppkommer mellan nämnder och förvaltningar motiverar att ett kompetent och välbemannat stadsledningskontor inrättas.

Reservation anfördes av Inge-Britt Lundin m.fl. (fp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Sebastian Cederschiöld m.fl. (m), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Broberg (kd), bilaga 1.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 14 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att det, efter ett antal år med stadsdelsnämnder, är befogat att den politiska och administrativa organisationen i staden utvärderas där såväl demokratiska mål som behovet av en effektiv verksamhet bör vara utgångspunkten. Enligt förvaltningens uppfattning är den nuvarande blandningen av en sektorsinriktad organisation med en decentraliserad områdesorganisation sannolikt inte den mest effektiva.

Vad gäller stadens politiska organisation har dock kommunstyrelsen tillsatt en utredning (SPO-utredningen) som även har i uppdrag att utreda den organisatoriska placeringen av vissa verksamheter och för staden gemensamma frågor. SPO-utredningens slutrapport ska vara klar senast vid årsskiftet och kommer att efterföljas av ett remissförfarande.

Stadsdelsförvaltningen anser att man bör avvakta SPO-utredningens rapport och vad den kommer att resultera i vad gäller stadens politiska organisation och eventuella organisatoriska förändringar när det gäller stadens verksamheter. Det är först därefter möjligt att ta ställning till om ytterligare översyn behöver göras av hur, för staden gemensamma ansvars- och verksamhetsområden, lämpligast ska organiseras.

Att slå samman de facknämnder och respektive förvaltningar som ansvarar för närliggande verksamhetsområden skulle givetvis vara resursbesparande och ge effektivitets- och samordningsvinster. Det fordras dock en närmare utredning av vilka av stadens facknämnder som är lämpliga att slå samman innan det är möjligt att ta ställning till det förslag Jan Björklund m.fl. (fp) lagt fram. Även förslaget om att helt avveckla vissa nämnder kräver en närmare utredning av hur dessa nämnders verksamhet i fortsättningen ska hanteras innan det är möjligt att ta ställning till frågan. Antalet nämnder och därmed antalet fritidspolitiker är en politisk fråga som sammanhänger med synen på den representativa demokratin.

Om inte ytterligare decentralisering till stadsdelsnämnderna kommer att ske kan det finnas anledning att göra en översyn av den geografiska indelningen och för de nämnder med befolkningsmässigt litet underlag överväga en sammanslagning med närliggande nämnd. Också i detta fall fordras en närmare utredning för att se vilka nämnder som i så fall är lämpliga att slå samman.

En sammanslagning eller avveckling av vissa nämnder skapar oundvikligen oro bland personal i respektive förvaltningar, vilket åtminstone övergångsvis kan medföra vissa effektivitetsförluster. Samtidigt uppstår sannolikt en övertalighet som kan bli svår att hantera inte minst med tanke på det läge som råder på arbetsmarknaden för närvarande. Det är viktigt att dessa kostnader vägs in i bedömningen av de ekonomiska vinster en eventuell sammanslagning av nämnder och tillhörande förvaltningar kan ge.

Rinkeby stadsdelsnämnd har den 25 september 2003 överlämnat förvaltningens förslag med särskilt uttalande enligt följande.

Stadsdelsnämndsreformen har gett större möjligheter till lokala anpassningar av verksamheterna. Det har blivit närmare för medborgarna att påverka utformningen av dem. Mer direktkontakter mellan medborgarna och politikerna innan besluten fattas i olika frågor. Därför anser vi inte att nuvarande antalet nämnder ska minskas.

Att föreslå nedläggning av arbetsmarknads- och integrationsberedningen i en situation med stigande arbetslöshet, speciellt i de invandrartäta stadsdelarna måste uppfattas som att Folkpartiet inte vill ta ansvaret i svåra frågor. Vi blir också förvånade att just Folkpartiet lägger ett sådant förslag. Partiet har ju traditionellt stått för en positiv migrationspolitik, men man vill kanske inte ansvar för att människorna också ska komma in i gemenskapen i samhället och kunna skaffa sig försörjning genom eget arbete?

I ett område som Rinkeby med elever med olika bakgrund och kunskaper är det särskilt viktigt med nära kontakter mellan föräldrar, elever, skolor, förvaltning och politiker. Det känns extra angeläget att föräldrarna har nära till sina politiker. I samband med att det funnits förslag om förändringar i skolor har besöken och frågorna vid stadsdelsnämndens möten varit speciellt många. Detta är en följd bl.a. av att besluten fattas i Rinkeby nära föräldrar och elever, och inte i det mer anonyma Stadshuset.

För övrigt anser vi att stadens framtida politiska organisation ska diskuteras i samband med att SPO-utredningens förslag går på remiss.

Reservation anfördes av Kerstin Gustavsson (m), bilaga 1.

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 9 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby stadsdelsnämnd har fungerat bra den tid som nämnden har funnits. Genom sitt väl avgränsade område passar Rinkeby bra som egen stadsdelsnämnd. Det har också skett en gynnsam utveckling i kontakterna mellan allmänheten och politikerna. Stadsdelsförvaltningen har i övrigt inget ställningstagande i denna politiska fråga.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Göran Qvennerstedt m.fl. (fp), bilaga 1.*

Särskilt uttalande gjordes av *Henrik Wallgren m.fl. (m), bilaga 1.*

Särskilt uttalande gjordes av *Ewa Samuelsson (kd), bilaga 1.*

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 10 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om en översyn av stadens demokrati- och styrfrågor. KF säger bl a att ett av målen med denna översyn är en ökad tydlighet i de centrala styr signaler som skickas ut i organisationen och en långsiktig överenskomelse mellan partierna om de konstitutionella frågorna så att politiska förändringar får genomslag i inriktning snarare än i omfattande förändringar av förvaltningsstrukturen. KF förtydligar och säger att utredningen snarast skall se över den organisatoriska placeringen av de övergripande frågorna inom äldreomsorgen. Vissa av de frågor som tas upp i motionen kan därför hänskjutas till denna pågående översyn.

Stadsdelsförvaltningen ser inte att större enheter alltid betyder stordriftsfördelar i en politiskt styrd serviceorganisation. Flera utredningar har t ex visat att sjukfrånvaron är högre i större organisationer i jämförelse med mindre. Dessutom krävs det större resurser för samordning i en stor organisation i förhållande till en mindre.

En viktig aspekt är naturligtvis att hitta ekonomiska bärkraftiga enheter. Vad som är en ekonomiskt bärkraftig enhet varierar också över tiden och är nära kopplat till kommunfullmäktiges ambitioner och uppdrag. Dessa förändras över tiden och därmed bör även diskussionen hållas levande om hur staden på bästa sätt ska vara organiserad för att uppnå största möjliga kostnadseffektivitet.

En annan aspekt är också medborgarperspektivet, hur staden skall vara organiserad för att öka tillgängligheten för stadens medborgare. Oslo kommun har nyligen genomfört en genomgripande översyn av stadsdelsnämndsreformen. Stor del av utredningen ägnas åt geografiska gränsdragningsfrågor mellan de olika stadsdelarna. Ambitionen

var att hitta för medborgarna naturliga stadsdelsgränser. Utredningen resulterade i omfattande förändringar i stadsdelarnas geografiska områden.

Ytterligare en aspekt är att varje organisationsförändring innebär under en övergångsperiod stora energiförluster där organisationen flyttar sitt fokus från kärnuppdraget till frågor som hänger samman med själva organisationsarbetet. Varje organisationsförändring bör därför föregås av en genomgripande utredning som belyser fördelar och nackdelar med förändringen. Detta gäller såväl antalet stadsdelsnämnder, geografiska gränsdragningsfrågor som vilka uppdrag som ska ingå i respektive nämnds uppdrag.

Skärholmens stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 godkänna förvaltningens förslag till remissvar.

Reservation anfördes av moderaterna, *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av moderaterna, *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 7 juli 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Motionärens förslag är ett ställningstagande i frågor som för närvarande utreds inom ramen för den så kallade SPO-utredningen. Utredningens förslag kommer att remitteras till bland annat stadsdelsnämnderna och förvaltningen väljer att avvakta denna.

Förvaltningen vill dock lyfta fram en väsentlig fråga att beakta i sammanhanget: Förtroendet för demokratins grunder och dess legitimitet är en angelägen fråga. Det är angeläget att staden skapar förutsättningar som gynnar delaktighet och inflytande för brukare och medborgare så att de kan påverka och utveckla den kommunala tjänstekvaliteten. För att kommunerna ska behålla förtroendet som organ för lokal demokrati måste förutsättningar skapas för att människor ska kunna påverka sin egen, sin familjs och sin närmaste omgivnings levnadsförutsättningar. Genom att ge möjlighet till engagemang skapas förståelse för den gemensamma verksamheten. Frågor ska så långt som möjligt lösas i närmiljön i samverkan med de berörda. Kvaliteten kan förbättras och skräddarsys när hänsyn tas till lokala förutsättningar och behov. Därutöver är det lättare att lokalt samordna resurser, både inom och utom den kommunala organisationen, vilket ger både ekonomiska och verksamhetsmässiga synergieffekter.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har den 25 september 2003 beslutat dels avvakta med att ta ställning till eventuella sammanslagningar och avvecklingar av centrala nämnder till dess att SPO-utredningen presenterar sitt förslag till stadens politiska organisering dels i övrigt bifalla förvaltningens förslag till remissvar samt därutöver anförä.

Stockholms stad är uppdelat i olika stadsdelsnämnder. Syftet med detta är att stärka den lokala demokratin. Att minska antalet stadsdelsnämnder motverkar detta syfte.

Reservation anfördes av *Ann-Katrin Åslund* och *Bengt Porseby* (båda fp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Tomi Liljeqvist*, *Christer Grunder* och *Madeleine Jacobsson* (alla m), *bilaga 1*.

Reservation samt *särskilt uttalande* anmäldes av *Patrick Simonson* (kd), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 26 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Minskat antal stadsdelsnämnder

Från början, d.v.s. 1997, fanns det 24 stadsdelsnämnder. Nu finns det 18 efter det att vissa områden slogs ihop för några år sedan. 16 av stadsdelsnämnderna har mellan ca 30 000 och 60 000 invånare, d.v.s. som en medelstor, eller litet större, svensk stad. De återstående två är Rinkeby med 16 000 invånare och Älvsjö med 21 000.

En minskning med ytterligare sex stadsdelsnämnder skulle innebära, att antalet halverades jämfört med utgångsläget. Det är en stor förändring, som skulle kosta mycket tid och pengar innan de nya förvaltningarna började fungera. Förvaltningen anser vidare, att den lokala demokratin skulle bli lidande vid ytterligare sammanslagningar. Ju större stadsdelarna är desto mindre "lokalt" blir det för människorna - i synnerhet i ytterstaden. I innerstaden, där boendet är tätare, är situationen möjligen en annan. I motionen talas om utvärdering av den geografiska indelningen, där uppdelningen av Södermalm nämns som opraktisk och i avsaknad av stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm och Gamla Stan har tillsammans ca 105 000 invånare, vilket är 14 % av stadens invånarantal 2002. Eftersom det geografiska området ändå är relativt begränsat, är det möjligt att det skulle fungera. Det är dock viktigt, att en utvärdering innan beslut om ändring fattas.

I vissa fall är området så etablerat i folks medvetande att det är svårt att tänka sig en hopslagning med något annat område. Detta gäller Rinkeby, som är det minsta stadsdelsområdet med bara 16 000 invånare. När det gäller Spånga-Tensta är det inte lika etablerat och inte heller lika naturligt avgränsat som Rinkeby. Mellan Tensta och Gamla Spånga finns en gräns i form av Spångadalen. Skillnaderna mellan Tensta och Spånga är många, både socioekonomiskt och boendeformerna. Förvaltningen anser emellertid att olikheterna är en fördel på flera sätt. För att ta ett par exempel, så köper

många invandrare radhus, som ligger alldeles i kanten på andra sidan dalen från Tensta räknat. Det är en fördel med olika boendeformer nära varandra. I detta fall bidrar det till en ökad integration. De flyttande stannar inom samma stadsdelsområde men får ett annat boende. Det är också en fördel när det gäller att driva integrationsprojekt mellan skolor och förskolor i Tensta respektive Spånga. Det är enklare om de tillhör samma förvaltning. Området är däremot till nackdel i budgetsammanhang, när det gäller beräkning av socioekonomiska faktorer. Då vore det en fördel, om Tensta respektive Spånga räknades var för sig och inte ihop, som man gör nu. Detta kan säkert ordnas utan att stadsdelsgränserna ändras.

Sammanslagning av vissa nämnder

Stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden

En sammanslagning av dessa två nämnder är i och för sig tänkbar, men med tanke på att både bostadsbyggandet och miljöfrågorna är stora och viktiga, anser förvaltningen att det behövs två nämnder.

Socialtjänstnämnden och äldreomsorgsberedningen

Förvaltningen anser att sammanslagning kan ske.

Gatu- och fastighetsnämnden och renhållningsnämnden

Förvaltningen anser att sammanslagning kan ske. Vissa av renhållningsnämndens uppgifter skulle kunna övertas av stadsdelsnämnderna.

Kulturnämnden och stadsmuseinämnden

Förvaltningen anser det viktigt, att det förblir två nämnder. Stadsmuseinämnden behövs för att driva stockholmsfrågorna. Stadsmuseet och Medeltidsmuseet och kulturmiljövården är viktiga för stockholmarna, och bör förvaltas av en särskild nämnd.

Idrottsnämnden och Arenabolagets styrelse

Förvaltningen anser att en sammanslagning kan ske.

Personalutskottet och jämställdhetsrådet

Förvaltningen anser att en sammanslagning kan ske.

Avveckling av vissa nämnder

Förvaltningen anser att näringslivsnämnden, integrationsnämnden, konsumentnämnden, demokratiberedningen samt arbetsmarknads- och integrationsberedningen kan avvecklas. Ansvaret för frågorna bör föras över till kommunstyrelsen.

Centralisering av ansvaret för grundskolan

Styrning, ledning och uppföljning bör ligga så nära verksamheten som möjligt. Stöd av ledning, som finns nära, och som känner till verksamheten är viktig. Verksamheten har utvecklats mycket sedan stadsdelsreformen, då ansvaret för grundskolorna lades ut på

stadsdelsnämnderna. Det är viktigt, att de som ska vara pådrivare och utgöra stöd för förbättringsarbete, har möjlighet till en fortlöpande dialog med verksamheterna och dess ledning. Om en central styrning för grundskoleverksamheten i Stockholms stad skulle återinföras, finns risk för att initiativ och drivkraft skulle avstanna för många utvecklingsarbeten, som idag bedrivs i stadsdelens grundskolor.

För att nå det bästa resultatet för skollära ledarskapsutveckling krävs en nära dialog med skollära ledning, både individuellt och i grupp, kring planering och uppföljning av kompetensutvecklingsinsatser.

Utvärdering av organisationen har visat, att rektorerna i Spånga- Tensta är nöjda med nuvarande ordning. De är också tillräckligt många för att ett nödvändigt utbyte mellan dem ska kunna ske både kring driftsfrågor och skolutvecklingsfrågor. De önskar inte, och har inte heller något behov av, någon central styrning.

Den dubbelstyrning, som fortfarande finns, eftersom direktiv och uppdrag inte enbart kommer från stadsdelsnämnden utan också i stor utsträckning från utbildningsnämnden, blir förvirrande för verksamheterna. Önskvärt är att mål, inriktning och uppdrag från kommunfullmäktige går direkt till stadsdelsnämnderna och från stadsdelsnämnderna vidare ut till verksamheterna. Viktigt är också att det är respektive stadsdelsnämnd som ansvarar för uppföljning. Den samlade dokumentationen och kvalitetsredovisningen kan, med hjälp av stadsdelsnämndernas redogörelser, sammanställas och redovisas av stadsledningskontoret.

Vantörs stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 som svar på remissen åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Susanne Sjöblom m.fl. (m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Lena Kling m.fl. (fp), bilaga 1.

Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 25 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Inom staden pågår för närvarande en utredning med namnet Stadens Politiska Organisation (SPO-utredningen). Syftet med utredningen är att se över och komma med förslag på förändringar, bl a rörande ansvarsfördelningen mellan centrala delar av stadens organisation och stadsdelsnämnderna. Utredningens slutförslag planeras att läggas fram vid årets slut.

Förvaltningen anser att det inte finns anledning att föregripa SPO-utredningens förslag. Utredningen behandlar i princip samma sakområde som motionen från Jan Björklund m fl (fp). SPO-utredningens förslag kommer att behandlas i vederbörlig demokratisk ordning och det finns därför anledning att återkomma till denna fråga efter att förslag från utredningen har presenterats.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår förvaltningen att nämnden återoppar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003 att återopara stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande samt anföra följande.

Motionärerna berör frågeställningar som noggrant kommer att övervägas i den kommande SPO-utredningen.

I motsats till motionärerna vill vi stärka stadsdelsnämndernas betydelse och vidga den lokala demokratin, delaktigheten och inflytandet.

Utifrån vår egen stadsdel ser vi tydliga både demokratiska, organisatoriska och ekonomiska fördelar med den föreliggande stadsdelsnämndsorganisationen. Det finns också utrymme för att ytterligare fortsätta decentraliseringsarbetet till stadsdelsnämnderna.

Alla dessa frågeställningar får vi anledning att återkomma till i den kommande remissbehandlingen när SPO-utredningen föreligger.

Reservation anfördes av Olle Andretzky m.fl. (m), bilaga 1.

Reservation anfördes av Jan Bressler m.fl. (fp), bilaga 1.

Reservation anfördes av Margaretha Åkerberg (kd), bilaga 1.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 1 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen kan inledningsvis konstatera att det är omfattande förändringar som Jan Björklund m fl (fp) föreslår i sin motion till kommunfullmäktige. Stadsdelsförvaltningen har dock ingen uppfattning om huruvida vissa nämnder bör slås samman och andra till och med avvecklas. Detta eftersom stadsdelsförvaltningen saknar initierad kunskap om flera av de berörda nämndernas uppdrag och omfattning och därmed är det svårt att exempelvis bedöma om effektiviseringsvinster skulle uppstå vid sammanslagningar. Det skulle således krävas en omfattande utredningsinsats av stadsdelsförvaltningen för att ge ett fullödigt yttrande i frågan, vilket den relativt korta remisstiden inte ger utrymme för.

Detta till trots vill stadsdelsförvaltningen lämna några synpunkter på förslaget om en kraftigt bantad politisk och administrativ organisation i staden enligt följande.

I motionen föreslås bl a att antalet stadsdelsnämnder bör minska från nuvarande 18 till 12 stycken. Detta motiveras med att den geografiska indelningen till vissa delar är opraktisk och att några stadsdelsnämndsområden är befolkningsmässigt för små för att

kunna tillgodogöra sig stordriftsfördelar. Stadsdelsförvaltningen har ingen klar uppfattning om hur många stadsdelsnämnder staden ska vara indelad i, men utgångspunkten för en sådan diskussion bör vara medborgarperspektivet samt den ekonomiska bärkraftigheten. En av de övergripande målsättningarna med stadsdelsnämnderna är att stärka den lokala demokratin och delaktigheten i stadsdelarna. Ett färre antal stadsdelsnämnder och därmed större geografiska ansvarsområden ger knappast förutsättningar för en ökad känsla av delaktighet i beslutsprocesserna.

Vad gäller frågan om den ekonomiska bärkraftigheten så finns det så vitt stadsdelsförvaltningen erfar inget belägg för att stora organisationer har bättre förutsättningar att klara sitt verksamhetsansvar inom tilldelad budgetram än vad mindre organisationer har. Till saken hör också att stadens stadsdelsnämnder, med något undantag, har ett befolkningsunderlag som är lika med eller större än en genomsnittlig kommun i Sverige. Så även ur detta perspektiv är det tveksamt om stadsdelsnämnderna är för många och för små sett till befolkningsunderlaget. För att inte vara för kategorisk i detta sammanhang bör det ändå sägas att det kan finnas skäl att se över den nuvarande indelningen av stadsdelsnämnder. Flera stadsdelsnämnder har för närvarande svårt att klara sin befintliga verksamhet inom tilldelad budgetram och möjligen kan man komma tillrätta med detta till viss del genom att effektiviseringsvinster kan uppstå vid t ex en sammanslagning av två stadsdelsnämnder. Denna diskussion bör dock föras med viss försiktighet och ödmjukhet bl a utifrån ambitionerna att utöka medborgarinflytandet.

Medborgarperspektivet är också i hög grad applicerbart på diskussionen om grundskolan ska ingå i stadsdelsnämndernas ansvar eller ej. Motionärerna föreslår att ansvaret för grundskolan ska överföras till utbildningsnämnden (utan att ange något skäl till detta). Stadsdelsförvaltningens bedömning är att grundskolan har en mycket central och viktig roll i stadsdelsnämndernas uppgift att öka medborgarnas inflytande över gemensamma angelägenheter. Vidare har stadsdelsnämnderna en viktig uppgift i att utveckla samarbetet mellan grundskolan, individ- och familjeomsorgen och fritidsverksamheterna. Skulle grundskolan överföras till utbildningsnämnden bör även förskolan omfattas av detta då de har många frågor gemensamt. Detta skulle innebära att stadsdelsnämndernas verksamhetsansvar skulle urholkas markant. I perspektivet av detta delar inte stadsdelsförvaltningen motionens förslag att överföra huvudmannskapet för grundskolan till en central stadsövergripande nämnd.

Det ska sägas att stadsdelsförvaltningen inte på något sätt hävdar att stadens nuvarande organisation är alldeles perfekt eller helt ändamålsenlig. Även om stadsdelsförvaltningen, som ovan angavs, inte kan eller vill ta ställning till förslaget om att slå samman respektive avveckla vissa nämnder så finns det anledning att tid som annan se över organisationen. Kommunfullmäktige har också beslutat om en översyn av stadens organisation med inriktning på demokrati- och styrfrågor (den s k SPO-utredningen). Denna utredning är välkommen då den bl a tar sikte på relationen mellan stadsdelsnämnderna, kommunstyrelsen och de facknämnder som har uppföljningsansvar för vissa stadsdelsnämndsverksamheter. I direktiven för utredningen anges flera frågor som är gemensamma med motionen och stadsdelsförvaltningen bedömer att man inte

ska föregripa SPO-utredningen utan avvakta resultatet av denna innan man tar ställning till motionens förslag.

Avslutningsvis anser stadsdelsförvaltningen att det datum som anges i motionen (2004-01-01) när föreslagna förändringar ska träda i kraft, inte är realistiskt. Man bör som sagt i första hand avvakta resultatet av SPO-utredningen för att sedan eventuellt ta ställning till motionens förslag. Oavsett SPO-utredningen hade dock föreslaget datum inneburit alldeles för kort framförhållning. Förändringar av den dignitet som föreslås i motionen kräver betydligt längre förberedelser.

Östermalms stadsdelsnämnd beslöt den 25 september 2003

1. Lämna yrkandena 1, 2, 3 och 4 i motionen utan eget ställningstagande
2. Föreslå att kommunstyrelsen avslår yrkande 5 i motionen.
3. Godkänna i övrigt förvaltningens svar på remissen och därutöver anföra följande.

Folkpartiet var inför införandet av stadsdelsnämnderna det parti inom nuvarande opposition som var mest positiv till reformen. Man har också ansett att stadsdelsnämnderna är ett viktigt led i att stärka den lokala demokratin. I tron att det blir minskad byråkrati och i stället för att vilja utveckla den lokala förankring som byggts upp sedan 1997 kring grundskolefrågor på Östermalm väljer folkpartiet nu att föreslå att ansvaret för grundskolan överförs från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. En sådan överföring leder i praktiken till en återgång till sociala distriktsnämnder.

Den rödgröna majoriteten vill i stället stärka och utveckla den lokala närdemokratin i skolfrågor. Då kan det handla om att skapa forum för dialog mellan föräldrar, barn och ungdomar och politiker och att tydliggöra hur medborgarnas inflytande kan stärkas.

Som framgår av förvaltningens utlåtande finns ett väl förankrat samarbete mellan olika enheter inom programområdet Barn och ungdom. Detta samarbete skulle med stor sannolikhet försvåras vid en förändring i organisationen.

Reservation anfördes av *Helena Bonnier m.fl. (m)*, bilaga 1.

Reservation anfördes av *Claes Fleming m.fl. (fp)* och *Jan Ulander (kd)*, bilaga 1.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 28 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att en kontinuerlig översyn av organisationen är nödvändig på alla nivåer för att ständigt ompröva och anpassa verksamhet och organisation till förändrade förutsättningar och krav.

Förvaltningen anser också att stadsdelarnas geografiska indelning bör ta hänsyn till vad som ar/kan anses vara för medborgarna naturliga gränser så att de kan känna tillhörighet.

Erfarenheterna i stadsdelen av att ha ansvaret för grundskolan visar att nöjdheten med skolans verksamhet är densamma som tidigare. Skolans ekonomiska förutsättningar och resultat har inte påverkats negativt. Resultaten i Östermalms skolor har varit och är fortfarande mycket bra.

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd underlättas genom möjligheten till lokal samordning av insatserna mellan skola och socialtjänst. Kommunerna och landstinget inom Stockholms län har tagit fram en gemensam policy med riktlinjer: "Barn och ungdomar som behöver särskilt stöd från såväl kommunen som landstinget". Utifrån denna är en lokal BUS-policy utarbetad som bygger på ett nära samarbete mellan bl a förskola, skola, socialtjänst och handikappomsorg. Uppdraget är att tillsammans med landstinget samordna resurserna och diskutera enskilda barns hjälpbehov tvärprofessionellt.

Övergången från förskolan till skolans sexårsverksamhet fungerar idag bra. Inskolningen planeras och samordnas i samarbetet mellan stadsdelens förskolor och skolor.

Att överföra ansvaret för grundskolan till utbildningsnämnden skulle innebära att förvaltningens administrativa funktioner måste anpassas avseende ekonomi- och personaladministration, IT support, lokalfrågor, verksamhetsadministration m m. Motsvarande stöd ska då ges av utbildningsförvaltningen. Antalet ärenden till stadsdelsnämnden kommer att minska. En minskning av stadsdelsnämnd en till sju ledamöter och sex ersättare skulle innebära en kostnadsminskning med ca 0,9 mnkr per stadsdel, totalt drygt 16 mnkr för staden.

Att reducera antalet stadsdelsnämnder från arton till tolv innebär minskade kostnader för arvoden m m och sannolikt en minskning av vissa administrativa kostnader. Samordningsvinster bör uppnås avseende ledningsfunktioner och lokaler.

Förvaltningen har inga synpunkter på fullmäktiges beslut om antalet centrala nämnder i staden. Om nuvarande centrala nämnder avskaffas måste dessa verksamheter antingen försvinna, förändras eller fördelas på andra nämnder, t ex stadsdelsnämnderna.

RESERVATIONER M.M.

Näringslivsnämnden

Reservation anfördes av Mikael Söderlund m.fl. (m) till förmån för yrkande att som svar på remissen anföras följande.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Stadsdelsnämnderna skall därför avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg fullt ut ersatts av pengsystem. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är i dag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan i stället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Petter Odmark m.fl. (fp) till förmån för yrkande enligt följande.

1. att bifalla motionen
2. att därutöver anföras:

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden i dag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Vi ser positivt på förslaget att göra om näringslivsnämnden till ett utskott under kommunstyrelsen.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd.

Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har i dag mycket svårt att klara målen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar idag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Davidson (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär bl.a. att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är den snabbaste vägen in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integra-

tion/flyktningmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

- Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter
- Integrations-, flyktning- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.
- Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Avveckla stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna har föreslagit att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Jan Björklund m.fl. (fp) med hänvisning till yrkande enligt följande.

1. avslå förvaltningens förslag till beslut
2. överlämna följande yttrande som svar på remiss.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar utbildningsnämndens verksamhetsområde. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden i dag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Dagens placering av grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar. Genom att lyfta grundskolan ur stadsdelsnämndernas ansvarsområde kan en större del av skolans resurser öronmärkas till skolverksamhet. Detta är positivt eftersom en stor del av skolans pengar idag används av stadsdelsnämnderna för att täcka svarta budgethål, bekosta byråkrati, öppna medborgarkontor och anställa agenda 21-samordnare.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa. Ett problem som blivit

alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera. En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd. Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har i dag mycket svårt att klara målen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

Reservation anfördes av Mikael Söderlund m.fl. (m) med hänvisning till yrkande enligt följande.

1. avslå förvaltningens förslag till beslut
2. överlämna följande yttrande som svar på remiss.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Idag finns det en ökad mångfald av utöver av dessa viktiga tjänster som måste få likvärdiga villkor. Stadsdelsnämnderna minskar möjligheterna till likvärdig behandling och en ökad flexibilitet i organisationen. Dessutom skulle ett avskaffande av stadsdelsnämnderna minska byråkratin, ökar valfriheten och frigöra resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Särskilt uttalande gjordes av Hardy Hedman (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna kan tänka sig en viss bantning av den politiska organisationen, bl a följande

- hopslagning av Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder
- hopslagning av näringslivsnämnden och integrationsnämnden.

Båda dessa förslag är i första hand förändringar för att förbättra integrationen. I övrigt hänvisar vi till våra förslag i årets budget och i SPO-utredningen.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Birgitta Rydell m.fl. (fp) och Cecilia Brinck m.fl. (m) med hänvisning till yrkande enligt följande.

att bifalla motionen,

att hänvisa till både stadsarkivets och kulturförvaltningens yttranden, samt

att därutöver anföra följande:

När den nuvarande organisationen med stadsarkivet som självständig förvaltning tillhörande kulturnämnden skapades, låg alla de argument som stadsarkivet nu för fram som grund. Stadsarkivet är, förutom stadens arkiv också en statlig arkivmyndighet. Dessutom är stadsarkivet en tillsynsverksamhet och genomför betydande myndighetsutövning gentemot andra förvaltningar i staden. Allt detta motiverar den självständiga rollen som en egen förvaltning. Så bör det vara, även i en annan organisation i staden som helhet.

Stadsmuseets situation, med en egen nämnd och förvaltning skapades dock av andra skäl. Kulturförvaltningen redogör på ett förtjänstfullt sätt för de skäl som finns för en sammanslagning av förvaltningarna och nämnderna. En samlad organisation gör det möjligt att använda resurserna mer optimalt och sårbarheten minskar.

Särskilt uttalande gjordes av Robert Lisborg (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-

branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och Integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Birgitta Rydell m.fl. (fp) och Cecilia Brinck m.fl. (m) med hänvisning till yrkande enligt följande.

att bifalla motionen,

att hänvisa till både stadsarkivets och kulturförvaltningens yttranden, samt

att därutöver anföra följande:

När den nuvarande organisationen med stadsarkivet som självständig förvaltning tillhörande kulturnämnden skapades, låg alla de argument som stadsarkivet nu för fram som grund. Stadsarkivet är, förutom stadens arkiv också en statlig arkivmyndighet. Dessutom är stadsarkivet en tillsynsverksamhet och genomför betydande myndighetsutövning gentemot andra förvaltningar i staden. Allt detta motiverar den självständiga rollen som en egen förvaltning. Så bör det vara, även i en annan organisation i staden som helhet.

Stadsmuseets situation, med en egen nämnd och förvaltning skapades dock av andra skäl. Kulturförvaltningen redogör på ett förtjänstfullt sätt för de skäl som finns för en sammanslagning av förvaltningarna och nämnderna. En samlad organisation gör det möjligt att använda resurserna mer optimalt och sårbarheten minskar.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Robert Lisborg (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och

integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Stadsmuseinämnden

Reservation anfördes av ledamoten Anders Johnson (fp) och vice ordförande Cecilia Brinck (m) med hänvisning till yrkande enligt följande.

att överlämna tjänsteutlåtandet och anföra följande:

Som motionären påpekar har nya politiska majoriteter av skilda kulörer efter val gjort omorganisationer som mer tycks ha motiverats av önskemålet om lämpliga borgarrådsportföljer än en strävan till en rationell organisation. Omorganisationerna i sig medför kostnader och verksamhetsstörningar. Dessutom kan det uppstå små förvaltningsenheter som blir onödigt sårbara och där personal i för hög utsträckning får ägna sig åt inre administration. Då staden nu genomgår en fas av ytterligare nedskärningar i organisationen, accentueras dessa problem.

Stadsmuseet har tidigare varit en del av kulturförvaltningen. Den politiska styrningen av verksamheten utövades genom en särskild delegation under kulturnämnden. Detta system fungerade bra.

Särskilt yttrande anmälades av Nils Owe Engström (kd) med instämmande i reservationen.

Socialtjänstnämnden

Reservation anfördes av Peter Lundén-Welden m.fl. (m) till förmån för förslag till beslut enligt följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket bra. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengssystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska

ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanslagningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Ann-Katrin Åslund m.fl. (fp) till förmån för förslag till beslut enligt följande.

1. Jan Björklunds motion bifalls.
2. Därutöver anføres.

Motionen om en kraftig bantning av Stockholms politiska och administrativa organisation syftar till att öka resurserna som finns tillgängliga för stadens kärnverksamheter. För stadens socialtjänst skulle dessa resurser vara ett viktigt tillskott, inte minst i stadsdelarna som i dag tvingas till omfattande besparingar inom bland annat socialpsykiatri.

Vi instämmer i förvaltningens analys att äldreomsorgen hör naturligt hemma i socialtjänsten, och att äldreomsorgsberedningen bör avskaffas och frågorna återföras till socialtjänstnämnden.

Förslaget att överföra grundskolan till utbildningsnämnden innebär inte, som förvaltningen antyder, att målet om en ökad samverkan mellan skola och socialtjänst skulle anses nedprioriterat. Denna samverkan är av mycket stor vikt för stadens sociala arbete bland barn och ungdomar, och måste fortgå oavsett skolans organisationsform. I samband med en överföring av grundskolan från stadsdelarna till utbildningsförvaltningen bör denna fråga hanteras mycket noggrant för att säkerställa ett fortsatt gott samarbete mellan skola och socialtjänst.

I förvaltningens utlåtande finns också en rad analyser av konsekvenserna av sammanslagningar på andra områden än socialtjänstförvaltningens verksamhet. Enligt vår

mening bör dessa resonemang utelämnas i utlåtandet från socialtjänstnämnden, då de inte direkt inverkar på stadens socialtjänst.

Reservation anfördes av Desirée Pethrus Engström (kd) till förmån för förslag till beslut enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Lotta Edholm (fp) med hänvisning till yrkande att stadsbyggnadsnämnden avslår förvaltningens förslag samt som svar på remissen anför.

En rad nämnder i Stockholms stad utreder och fattar idag beslut inom samma verksamhetsområde, men utifrån olika perspektiv. Revirstrider uppkommer inte sällan. Ibland ser nämnderna sig som budbärare för ett specifikt särintresse istället för att se till hela stans bästa. Genom att slå samman en del nämnder skulle dubbelarbete undvikas och en del konflikter lösas i ett tidigare skede än idag.

Två sådana nämnder är naturligtvis miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. En sammanslagning skulle innebära kortare handläggningstider, förenklade kontaktmöjligheter för invånarna samt lägre kostnader. Miljöaspekterna kan komma in tidigare i planeringsskedet än idag.

Reservation anfördes av Mats G. Nilsson (m) med hänvisning till yrkande att stadsbyggnadsnämnden som svar på remissen åberopar moderaternas förslag till politisk organisation samt därutöver anför.

En sammanslagning av miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden innebär att staden renodlar och samlar sitt myndighetsansvar för dessa frågor. En sammanslagning effektiviserar och integrerar bostadsplaneringen med miljö- och lokaliseringsfrågor samtidigt som kontakterna underlättas för kommunens medborgare och företag. Därutöver skulle flera samordningsvinster nås vilket både resulterar i lägre kostnader och kortare handläggningstider. Miljöaspekterna kan exempelvis komma in tidigare i planeringsskedet.

En sammanslagning av dessa två nämnder skulle dessutom ge staden ett tydligare helhetsgrepp kring frågor som rör miljö- och stadsbyggnad. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden skulle då ha stadens myndighetsansvar för den fysiska planeringen ge-

nom detaljplan samt planprocess, bygglov, bygganmälan och inom miljö- och hälsoskyddsområdet genom livsmedelshantering, miljöfarlig verksamhet m.m.

Nämnden skulle också svara för övergripande planering avseende bostadsförsörjning och arbetsplatser, energiplanering, luftövervakning, bullerbekämpning och djurskyddsfrågor.

Särskilt uttalande gjordes av Kerstin Rossipal (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på bantad politisk organisation. Vårt förslag är dock inte lika långtgående som folkpartiets förslag.

Kristdemokraternas förslag innebär bl a att stadsdelsnämnderna i Kista och Rinkeby slås samman och att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Vi stödjer dock inte det aktuella förslaget beträffande en sammanslagning av stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utan befarar att miljöfrågorna i staden som helhet skulle få mindre tyngd i en sådan organisation.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Jakob Forssmed (kd) med hänvisning till yrkande att

1. i huvudsak anse motionen besvarad med förvaltningens tjänsteutlåtande
2. därutöver anföra följande.

Det finns en del goda (och en del mindre goda) intentioner i motionen vad gäller stadens politiska organisation, men vi nöjer oss med att konstatera att det framstår som uppenbart att särskilt tre tvärssektoriella förvaltningar och nämnder är starkt och ömsesidigt beroende av varandra, nämligen de för stadsbyggnad, gatu- och fastighetsfrågor samt miljö- och hälsoskyddsfrågor.

Utan att ta ställning till detaljerna i motionärernas förslag eller förvaltningens tjänsteutlåtande konstaterar vi att detta starka ömsesidiga beroende påkallar berednings- och samordningsformer som minskar varje "stafettförfarande" där en instans har att ta ställning till en annan instans' möjligen framskridna planering. Bostäder, trafik och miljö är att se som ett, och vi har att fortsätta att söka former för förbättrad integration. Organisatoriska arrangemang kan bidra här till.

Reservation anfördes av Magnus Hellström (m), Katarina Larsson (m) samt Lena Bring (m) med hänvisning till yrkande att som svar på remissen anföra följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrens-

faktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanslagningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Björn Ljung (fp) och Gustav Åkerblom (fp) med hänvisning till yrkande enligt följande.

1. bifalla motionen
2. därutöver anför följande.

Stockholms stad står inför kända tider med stora besparingskrav. Vi anser att det är rimligt att även den politiska och administrativa organisationen omprövas. En alltför stor politisk organisation strider mot modernt ledarskap och ökar den politiska detaljstyrningen. Dessutom skulle en sammanslagning av stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden leda till en ökad helhetssyn och mindre dubbelarbete.

Ett konkret exempel är stadsmiljöfrågorna där de båda nämnderna ofta utreder olika aspekter på samma frågeställningar. Folkpartiet anser också att miljö- och hälsoskyddsnämnden ägnar sig åt detaljgranskning i förslag till byggplaner som den inte bör syssla med. Vidare är stringensen i tolkning av olika vetenskapliga undersökningar vid flera tillfällen mycket bristfällig. Detta visar att verksamheten i större utsträckning borde fokusera på dess kärnverksamhet samt att miljöförvaltningens samordning med stadsbyggnadskontoret skulle kunna prioritera andra delar än plan- och byggfrågor lite högre.

Att miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett relativt brett verksamhetsfält och att miljörelaterade frågor är starkt prioriterade, är i sig inga argument för att ha en egen organisation. Vi menar att en sammanslagning skulle minska byråkratin och spara pengar som skulle kunna användas till ytterligare satsningar på skola och äldreomsorg.

Integrationsnämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Kristina Axén Olin (m) enligt följande.

Som svar på remissen anförde

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket bra. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem samt äldreomsorg ersätts av pengssystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1%. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms Läns Landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagsstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med Stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en Näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras Saluhallsfrågorna i Näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag ska säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden avvecklas vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av ledamoten Fredrik Malm (fp) enligt följande.

att bifalla motionen
att därutöver anförda följande:

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kända ekonomiska läget som staden idag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Det är glädjande att integrationsförvaltningen besvarar motionen i en positiv anda. Vi ser dock egentligen ingen anledning att inrätta en arbetsmarknads- och integrationsberedning. Arbete är en murbräcka mot segregation och utanförslag. Den största tjänsten vi kan göra de människor som idag upplever segregation är att skapa ett positivt företagarklimat som skapar nya jobb. På vilket sätt beredningen skall tillföra Stockholm något annat än ny byråkrati är dock oklart. Vi vet idag att politiker inte kan skapa jobb.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 19 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria- Gamla Stan, samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd.

Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har idag mycket svårt att klara målen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar i dag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar.

Renhållningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (mp), Eva Oivo m fl (s) och Stellan Hamrin (v) enligt följande.

Renhållningsnämnden inrättades under borgerligt styre. SKAKAB slaktades. Därmed har stadens hantering av avfallsområdet inom kretsloppspolitiken väsentligt försvagats. För den nuvarande majoriteten är inte den strategiska inriktningen att minska nämndens verksamhet utan snarare bygga ut den så att staden kan bygga upp en fungerande infrastruktur på avfallsområdet.

Reservation anfördes av ledamoten Karl Bern (fp) enligt följande.

att bifalla motionen
att därutöver anföra följande

Stockholms stad står inför kärva tider med stora besparingskrav. Vi anser att det är rimligt att även den politiska och administrativa organisationen omprövas. En alltför stor politisk organisation strider mot modernt ledarskap och ökar den politiska detaljstyrningen.

Att frågor som berör avfallshantering har fått en ökad betydelse i samhällsplaneringen och inom miljöpolitiken, är i sig inga argument för att ha en egen organisation. Vi menar att en sammanslagning skulle minska byråkratin och spara pengar som skulle kunna användas till ytterligare satsningar på skola och äldreomsorg.

Reservation anfördes av ledamoten Anders Hellström m fl (m) enligt följande.

att avslå motionen

att därutöver anföra följande:

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket bra. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem samt äldreomsorg ersätts av pengssystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1%. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms Läns Landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagsstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med Stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en Näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras Saluhallsfrågorna i Näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag ska säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden avvecklas vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Birgitta Wahlman m.fl. (m) mot att nämnden inte beslutade anförda enligt följande med instämmande av Lotta Gravenius m.fl. (fp).

Den enskilt viktigaste uppgiften för den politiskt valda organisationen måste vara att på alla tänkbara sätt återföra makten över vardagen från politiker och tjänsteman till medborgarna, brukarna, skattebetalarna.

I den mån beslut måste fattas av annan skall de i möjligaste mån beslutas av folkvalda representanter och hanteras på lägsta möjliga nivå. T ex bör områdesspecifika lokala planärenden, sociala individärenden samt stöd till lokala föreningar och lokalt kulturliv så långt möjligt beredas och beslutas på stadsdelsnivå eller liknande.

Hur man sedan organiserar stadens verksamhet säger en del om hur man ser på människor och deras behov och förmågor. Att t ex föra samman integrations- och näringslivsfrågor handlar om att se invandrare som resurser och inte som problem. Att slå samman stadsbyggnadsnämnden med miljö- och hälsoskydd visar på vikten av att planera och bygga sunt och miljövänligt.

Med utvecklade pengsystem inom barnomsorg, skola, fritidsverksamhet, vård, boende och omsorg för äldre och funktionshindrade med mera, samt så mycket som möjligt av övrig kommunal verksamhet konkurrensutsatt, kan förvaltningarna fokusera på upphandlingar, kvalitetskontroll, uppföljningar samt stöd till utförare.

Det är ett stort och växande problem att de skattemedel fullmäktige anslagit till exempelvis förskola, skola etc. i alltför hög grad används till annat, t ex kommunal administration. Pengarna ska följa elever, föräldrars och andra brukares val.

Överlag bör förändringar av stadens organisation genomföras genomtänkt och med ett långsiktigt perspektiv. SPO-utredningen och demokratiberedningen kan ge en bred bas i detta behövliga arbete, om sunda krafter tillåts verka på den socialdemokratiska maktfullkomlighetens bekostnad. De tvära kast som nu drabbar stockholmarna både som boende, brukare och anställda skapar bara ineffektivitet, oreda och oförutsäghet. Stockholm är värd bättre!

Reservation anfördes av Lotta Gravenius m.fl. (fp) till förmån för bifall till förslag i motionen.

Särskilt uttalande gjordes av Sverker Holmberg (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Rinkeby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kerstin Gustavsson (m) till förmån för yrkande enligt följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket bra. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en

kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individ- ärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ann-Katrin Åslund och Bengt Porseby (båda fp) till förman för yrkande enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden bifaller motionen.
2. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprio-

riteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden idag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd. Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har idag mycket svårt att klara målen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar idag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. Revisorernas rapporter och vetenskapliga undersökningar pekar på att så blivit fallet i flera stadsdelar. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar.

Reservation anfördes Tomi Liljeqvist, Christer Grunder och Madeleine Jacobsson (alla m) till förmån för yrkande att som svar på remissen anföras följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfaren-

heterna från sammanslagningen av stadsdelnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Patrick Simonson (kd) enligt följande.

Jag reserverar mig mot beslutet då jag yrkat bifall till förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av Patrick Simonson (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från var-

andra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Helen Jäderlund Eckardt m.fl. (fp) till förmån för yrkande enligt följande.

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföras

För att kunna göra kvalitetssatsningar på de viktiga kärnverksamheterna; skola, förskola, äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade anser Folkpartiet liberalerna att det är rimligt att förutom att prioritera resurserna till dessa verksamheter också att ompröva den politiska och den centrala administrationen.

Den socialdemokratiska ledningen har satt igång en gigantisk utredningsapparat för att föreslå organisationsförändringar. Det vore bättre om ledningen föreslog de förändringar som krävs istället för att under flera år utreda frågan. SPO-kansliet bör således läggas ned.

Näringslivsnämnden och integrationsnämnden har ansvarsområden som rimligen är övergripande för kommunen. Ansvaret för dessa frågor bör överföras till kommunstyrelsen och dessa nämnder med förvaltningar kan därmed avvecklas.

Många centrala nämnder och förvaltningar har tillkommit enbart för att tillgodose styrande koalitioner behov av att fördela ordförandeposter. Dit hör t.ex. konsumentnämnd och stadsmuseinämnd.

Andra nämnder skulle kunna slås samman och på det sättet skulle en ökad helhetsyn uppnås och dubbelarbete undvikas; t.ex. i stadsmiljöfrågorna där stadsbyggnadsnämnden och miljönämnden ofta utreder olika aspekter på samma frågeställningar.

Folkpartiet ser ingen anledning till inrättandet av en konsumentnämnd. Nämnden innebär ett slöseri med skattebetalarnas pengar. Vi ser heller ingen anledning att inrätta en arbetsmarknads- och integrationsberedning. Arbete är en murbräcka mot segregation och utanförskap. Det måste skapas ett positivt företagarklimat som skapar nya arbetsplatser. Fortsatt låg skatt, bra kommunikationer och fortsatta satsningar på världens bästa skola är mycket viktigare än ett byråkratiskt utskott.

Att tillsätta en "Demokratiberedning" under kommunstyrelsen är främst ägnad att skyla över det faktum att stockholmarnas egenmakt nu minskar. Högre landstings- och kommunalskatt leder till att fler tvingas leva på socialbidrag, stopp på avknoppningar leder till att färre anställda kan påverka sitt arbetsliv, stopp för äldreomsorgspeng leder till att äldre inte får välja sitt eget boende m.m.

Särskilt uttalande gjordes av Catharina Hillerström m.fl. (m) enligt följande.

Stadsdelsförvaltningen får i uppdrag att nedanstående förslag lämnas till kommunfullmäktige för diskussion och beslut.

När stadsdelsnämnden den 24 januari 2003 debatterade budget och verksamhetsplan, väcktes på grund av stora underskott i budgeten frågan om stadsdelsnämndernas vara eller icke vara. På samma sätt har diskussionen gått i många stadsdelsnämnder.

Skärholmens stadsdelsnämnd har avsatt 2 miljoner kronor till 26 politiker. Under förutsättning att övriga 18 stadsdelsnämnder har en liknande medelstillsättning gör detta totalt 36 miljoner kronor. Dessa 36 miljoner kan användas på bättre sätt än politikerlöner!

Hela budgetprocessen och den politiska beslutsapparaten runt omkring illustrerar att staden styrs med dubbelkommando. Skatter betalas av medborgare i stadsdelarna in i stadshusets kassa, för att betalas ut till stadsdelarna, för att återigen gå tillbaka till stadshuset vid årets slutredovisning. Det går att förenkla.

Samtidigt väljer hela befolkningen i Stockholm representanter till kommunfullmäktige. Att dessa sedan från centralt håll utser lokala representanter för inte besluten

närmare medborgarna, snarare införs ytterligare en politikernivå som filter mellan medborgarna och makthavarna och mellan de verkliga beslutsfattarna och verksamheten. Splittringen i stadsdelar separerar dessa från varandra utan att ge människor ökat inflytande. Samtidigt försvinner helhetsbilden genom denna konstlade uppdelning. Stockholm är en stad, inte arton.

Delar av verksamheten i stadsdelarna, exempelvis medborgarkontoret, fungerar väl och skulle kunna göra detta även fortsättningsvis utan att stadsdelsnämnderna finns kvar. De uppgifter som utförs av chefen för Gator och torg kan fortsätta att utföras från arbetsplatsen i stadsdelen, medan lönen kan utbetalas av gatu- och fastighetskontoret. Andra delar av verksamheten vinner på att återgå till sin ursprungliga form. En återgång till sociala distriktsnämnder är därför att föredra, vilket många kommuner i landet redan insett.

Med en modell där resurserna förs direkt till verksamheterna enligt medborgarnas val utan att passera en byråkratisk nämndorganisation kan valfriheten ökas, den ekonomiska rundgången minskas och det medborgerliga inflytandet stärkas.

Därför bör den politiska stadsdelsnämndsorganisationen avskaffas.

Andra kommuner har gått före, senast i raden är Huddinge kommun som vid nyåret lade ned sina kommundelsnämnder samtidigt som medborgarkontoren behålls. Utvecklingen mot ett mer politiserat samhälle går att vända. Besluten kan flyttas närmare medborgarna genom att avveckla politikerna och deras beslutsnivåer. Det blir billigare, det blir bättre och det ger ett större inflytande för medborgarna.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kristin Svanberg m.fl. (fp) till förmån för motionen.

Reservation anfördes av Jan Tigerström m.fl. (m) enligt följande.

Vi moderater välkomnar folkpartiets förslag om att banta den politiska och administrativa organisationen i Stockholms stad. Det är ett välkommet steg i rätt riktning.

Vi vill dock poängtera att vår ambition är att gå ett steg längre, framförallt gällande stadsdelsnämnderna. Dessa vill vi moderater avskaffa helt. Det kommer att ske på ett mycket naturligt sätt när många av de stora uppgifter som i dag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem, äldre- och handikappomsorg ersatts av pengsystem fullt ut.

Ett bättre Stockholm skapas genom kvalitet, valfrihet och mångfald - inte genom kommunal byråkrati. Samtidigt vill även vi slå samman flera av de centrala facknämnderna. Målsättningen är att allt som kan beslutas bättre eller lika bra av enskilda invånare också skall beslutas av dem - inte av de politiska församlingarna. All verksamhet utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner ska upphandlas i konkurrens.

Reservation anfördes av Désirée Pethrus Engström (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Mats G Nilsson m.fl. (m) med hänvisning till yrkande att som svar på remissen anföra följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten

och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Didar Samaletdin (fp) med hänvisning till yrkande att nämnden skulle bifalla motionen i sin helhet.

Reservation anfördes av Birgitta Borg (kd) med hänvisning till yrkande enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger

en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svarigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Inge-Britt Lundin m.fl. (fp) till förmån för yrkande enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden bifaller motionen.
2. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter,

som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden idag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd. Exempel på detta är t ex dagens organisation av städning, renhållning och snöröjning som varje stadsdel själv ansvarar för. Är det höjden av demokrati och inflytande att varje stadsdel själva skall lägga ner tid och pengar på att upphandla och organisera detta? Räcker det inte med att ha en controller för det egna området och låta gatu- och fastighetsnämnden ansvara för utförande och upphandling? Vår egen budget räcker aldrig till, och det går ut över anslagen till just kärnverksamheterna.

Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har idag mycket svårt att klara målen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar idag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar.

Särskilt uttalande gjordes av Sebastian Cederschiöld m.fl. (m) enligt följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanslagningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Broberg (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det som Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Helena Bonnier m.fl. (m) till förmån för eget yrkande att anföra följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att

detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Claes Fleming m.fl. (fp) och Jan Ulander (kd) enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade bifall till förvaltningens förslag till remissvar.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Pär Hommerberg (fp) och Maj-Britt Åkesson (fp) till förmån för eget yrkande enligt följande.

1. att bifalla motionen.
2. att i övrigt anföras.

Förslaget att överföra grundskolan till utbildningsnämnden innebär inte, som förvaltningen antyder, att målet om en ökad samverkan mellan skola och socialtjänst skulle anses nedprioriterat. Denna samverkan är av mycket stor vikt för stadens sociala arbete bland barn och ungdomar, och måste fortgå oavsett skolans organisationsform. I samband med en överföring av grundskolan från stadsdelarna till utbildningsförvaltningen bör denna fråga hanteras mycket noggrant för att säkerställa ett fortsatt gott samarbete mellan skola och socialtjänst.

Gymnasiet och högre utbildning ingår ju även de i den röda tråden av lärande, men de är organiserade av utbildningsnämnden respektive staten. Detta visar att det går att ha en röd tråd i lärandet, även om olika nivåer har olika huvudmän. Det stora problemet idag är att skolorna detalj styrs så att de inte har tillräckligt med resurser till utbildningen av eleverna. Det, om något, drabbar lärandet och den röda tråden.

Det råder ingen tvekan om att sammanslagningen mellan Maria-Gamla stans SDN och Hornstulls SDN lett till totalt sett lägre overheadkostnader. Det är självklart att dessa besparingar finns även vid en sammanslagning med Katarina-Sofia SDN.

Demokratiaspekten är värd all respekt, men vi anser att även denna fråga går att lösa. Problemet idag är ju faktiskt inte att för många av våra invånare hör av sig, går på möten etc. utan tvärtom.

Reservation anfördes av Sonja Gräns (m) och Margaretha Swanström (m) till förmån för motionens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av Jens Orback (s), Tove Frimodt (s), Helene Lilja (s), Maria Palme (s), Elsemarie Bjellqvist (s) samt Åsa Hagelstedt (v) och Gerard Rikken (mp) enligt följande.

Stadsdelsnämnderna inrättades för att öka demokratin och för att slå vakt om närhetsprincipen. De borgerliga partierna har sedan införandet av närdemokratin minskat antalet stadsdelsnämnden till dagens 18, och nu önskar folkpartiet minska antalet ytterligare.

Vi instämmer med förvaltningen att ansvaret för grundskolor inte får överföras från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Vi vill också särskilt poängtera förvaltningens konstaterande att förvaltningen kommer att tappa tempo i en förändring som medför kostnader. Detta i ett läge när vi i den nuvarande majoriteten arbetar hårt för att komma till rätta med det stora budgetunderskottet som den borgerliga majoriteten lämnade efter sig.

En sammanslagen stadsdelsnämnd på Södermalm skulle innebära en nämnd med ett ansvar för en lika stor befolkning som Umeå som har 100 000 invånare och 3 000 björkar. Den politiska organisationen för Umeå ser helt annorlunda ut.

Staden har tillsatt en utredning - Stadens Politiska Organisation - som kommer att lämna sin rapport i mitten av december. Den kommer därefter att gå ut på en bred

remiss under våren 2004. En förändring av organisationen bör genomföras i så stor politisk enighet som möjligt.

Ökad demokrati och närhet till medborgarna bör vara vägledande för ett nytt beslut. Att idag låsa sig vid antalet stadsdelsnämnder är därför fel.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Margareta Björk m.fl. (m) till förmån för eget yrkande enligt följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten

och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner. Vi ser dock att en äldrenämnd inrättas med tanke på frågans tyngd både när det gäller den ekonomiska omslutningen (24 % av stadens budget) men också med tanke på de utmaningar som frågan har för framtiden.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Särskilt uttalande gjordes av Patrik Holmberg (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från var-

andra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slå samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknads åtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Holmberg (m), Birgitta Axen (m), Björn Holmberg (m) till förmån för eget förslag enligt följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens

förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanslagningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Hans Larsson (fp), Peter Backlund (fp) till förmån för yrkande enligt följande.

1. I huvudsak tillstyrks motionen.
2. Därutöver anfördes följande:

Ansvar för grundskolan bör även i fortsättningen handhas av stadsdelsnämnderna. Det är viktigt för grundskolan att samverka med förskola och socialtjänst. Detta sker bäst då grundskolan ingår i stadsdelens gemensamma organisation.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kända ekonomiska läge som staden idag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa. En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd.

Utöver dessa skäl talar dagens kända ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har i dag mycket svårt att klara budgetmålen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

Reservation anfördes av Göran Holmström (kd) till förmån för yrkande enligt följande.

1. I huvudsak tillstyrks förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver anfördes följande:

Kristdemokraterna stöder inrättandet av stadsdelsnämnder och vill bygga vidare och utveckla det. Att förflytta ansvaret för grundskolan vore mycket olyckligt. Skolans verksamhet bör istället vara öppen för det omgivande samhället. Skolan kan bli en "skola-mitt-i-byn" som samverkar med förenings- och kulturliv, som tar tillvara föräldrarnas intresse och engagemang osv. Därför avstyrks förslaget om att lägga ansvaret för skolan under utbildningsnämnden. Även om skolan ligger kvar under stadsdels-

nämnderna kan rektors ansvar för det pedagogiska arbetet förstärkas. Dessa båda utvecklingslinjer står inte i konflikt med varandra.

Det är viktigt att kontinuerligt utvärdera och våga ompröva den politiska och administrativa organisationen. Det vore emellertid värdefullt att nå en ökad samsyn mellan partierna om nämndorganisationen. Förändringar som enbart är betingade av förhandlingstaktik inom en nyttillträdd majoritet är sällan av godo. Därtill är förändringar av nämnd- och förvaltningsindelningen förvirrande för medborgarna och påfrestande för personalen. Resurser som kunde användas i verksamhet åtgår till organisationsutredningar istället.

Kristdemokraterna ser gärna att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning bör samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Göran Qvennerstedt m.fl. (fp) med hänvisning till yrkande om bifall till motionen samt därutöver anförda.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden i dag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd.

Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har i dag mycket

svårt att klara budgetmålen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar idag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar. Detta anser vi är särskilt relevant i Skarpnäck med den nya skolorganisationen.

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Wallgren m.fl. (m) enligt följande.

I moderaternas förslag till budget för innevarande år föreslog vi att stadsdelsnämnderna helt skulle avvecklas. Detta anser vi vore bättre än de förslag som framförs i motionen från folkpartiet. Förslagen i motionen är dock ett stort steg i rätt riktning. Det är utomordentligt positivt att folkpartiet, liksom vi moderater, och även kristdemokraterna, kraftigt vill minska byråkratin och öka effektiviteten inom verksamheterna. Om förslaget att utbildningsfrågorna fräntas stadsdelsnämnderna skulle genomföras innebär det att stadsdelsnämnderna i praktiken kommer att bli som den gamla tidens sociala distriktsnämnd.

Såsom vi skrev i vårt förslag till beslut inför verksamhetsplanen för i år, skulle ett avvecklande av stadsdelsnämnderna kunna ske på ett mycket naturligt sätt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, handikapp- och äldreomsorg integreras i pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt kring äldre och funktionshindrades behov och hjälp flyttas då ett steg från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga och stora beslut bör tas fullt ut.

Förslaget om att ta bort och slå samman ett antal nämnder anser vi vara positivt.

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Samuelsson (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell

befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktningmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktningmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flyktning- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknads åtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Madeleine Sjöstedt m.fl. (fp) till förmån för yrkande att överlämna yttrande enligt följande.

Vi anser att nämnden skulle ha beslutat att som överlämna uttalande enligt följande.

Delar av stadens politiska och administrativa organisation har inte tillkommit av demokratiska eller effektivitetsskäl. Andra hänsynstaganden har fått komma i förgrunden

- ofta har det handlat om att något parti har behövt tillfredsställas. Kostnaderna för stadens administration har därför skjutit i höjden utan att medborgarna har fått större insyn. Vi vill ändra på detta synsätt. Staden ska garantera medborgarna den service de har rätt till, med största möjliga demokratiska insyn till lägsta kostnad. I motionen föreslås en rad åtgärder för att uppnå detta mål.

Det finns behov av en omorganisation av Stockholms stad. Det har t o m den nuvarande majoriteten insett genom att tillsätta den s k SPO utredningen vilken ska se över den politiska styrningen. Ett första åtgärd borde vara att genomföra folkpartiets förslag. Motionen från Jan Björklund m fl (fp) bör därför bifallas.

Särskilt uttalande gjordes av Lennart Isacson m.fl. (m) enligt följande.

Vi moderater har sedan införandet av stadsdelsnämndsreformen kritiserat detta slöseri med skattebetalarnas pengar. Vi var det enda parti som innan införandet insåg att detta gigantiska politiska projekt inte skulle gagna medborgarna utan enbart vara ett sätt för politiker att erhålla arvoden.

Trots ett rekordstarkt Stockholm så har SDN gått med underskott och det finns ingen som kan hävda att SDN ska finnas kvar, annat än de politiker som nu försvarar dess existens enbart för att de uppbär arvoden i dess församlingar.

Vi moderater har fått höra att vi ska lämna dessa nämnder, men utifrån demokratiska processer så är detta naturligtvis omöjligt utan det gäller för oss av fortsätta att kämpa för att dessa onödiga nämnder försvinner och därför stödjer vi till fullo den motion som folkpartiet lagt i kommunfullmäktige. Om vi hade fått förtroendet att fortsätta det framgångsrika arbetet i Stockholm så hade skattebetalarna fått mer pengar i plånboken och SDN och centrala nämnder hade lagts ned/slagits ihop och det är bara att beklaga att detta inte fick genomslag.

Vi vill minska byråkratin genom att avveckla stadsdelsnämnderna och slå ihop centrala förvaltningar. Ett bättre Stockholm skapas genom kvalitet och valfrihet - inte genom kommunal byråkrati.

Stadsdelsnämnderna skall avskaffas vilket kommer att ske på ett mycket naturligt sätt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersätts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga och stora beslut bör tas fullt upp.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Molin (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integra-

tionsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Susanne Sjöblom (m) till förmån för yrkande att som svar på remissen anföra följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade.

Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengssystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagsstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull

integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Lena Kling m.fl. (fp) till förmån för yrkande att bifalla motionen samt därutöver anföras.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden i dag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd.

Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har i dag mycket svårt att klara budgetmålen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar idag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Olle Andretzky m.fl. (m) till förmån för yrkande att som svar på remissen anföra följande.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagsstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Jan Bressler m.fl. (fp) med hänvisning till motionen.

Reservation anfördes av Margaretha Åkerberg (kd) till förmån för eget förslag enligt följande.

Kristdemokraterna har i sin budgetreservation för 2004 lagt förslag på en bantad politisk organisation. Det förslag till åtgärder som lagts fram är inte lika långtgående som det Folkpartiet föreslagit i sin motion. Kristdemokraternas förslag innebär att stadsdelsnämnderna Kista och Rinkeby slås samman, att näringslivsnämnden och integrationsnämnden blir en gemensam nämnd samt att stadsmuseinämnden återgår till att vara ett utskott eller en delegation under kulturnämnden.

Samgående mellan Kista och Rinkeby

Kristdemokraterna vill som ett viktigt integrationsprojekt se ett samgående mellan Kista och Rinkeby stadsdelsnämnder. Detta område utgör trots nedgången i IT-branschen Stockholms hetaste tillväxtregion och har stora tillgångar i en mångkulturell befolkning. Genom ett samgående skulle de båda stadsdelsnämndernas särart kunna tillvaratas och nya spännande utvecklingsmöjligheter se dagens ljus. Dessutom skulle grönområdet mellan stadsdelarna kunna utvecklas så att det skapar kontakter och ger en känsla av ett gemensamt offentligt rum istället för att isolera stadsdelarna från varandra. Utbildning, företagsamhet och arbetsmarknad, kultur-, sport- och fritidsverksamhet skulle också vinna på en samordning av dessa stadsdelars resurser.

Slå samman näringslivsnämnden och integrationsnämnden

Under de senaste åren har insikten om att arbete är en snabb väg in i det svenska samhället och till goda kunskaper i svenska språket spritt sig och omfattas numera även av vänsterpartier. Av detta följer emellertid inte att den föreslagna arbetsmarknads- och integrationsberedningen bör inrättas. Istället bör stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning samordnas genom att näringslivsnämnden och integrationsnämnden slås samman. Också andra personer än invandrare med svårigheter att få ett jobb skulle gynnas av en samordning av näringslivs- och integrationsfrågor. Det gäller bl.a. personer med olika slag av funktionshinder eller missbruksproblematik.

Det ter sig därför naturligt att samordna stadens insatser för näringsliv, arbetsmarknad och integration/flyktingmottagning.

Näringslivs- och integrationsnämnden skulle få följande huvuduppgifter:

Näringslivsfrågor i huvudsak enligt näringslivsnämndens hittillsvarande uppgifter

Integrations-, flykting- och minoritetsfrågor enligt integrationsnämndens hittillsvarande uppgifter.

Utveckling och samordning av vissa övergripande utvecklingsprojekt och arbetsmarknads åtgärder i samverkan med statliga myndigheter, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Framtids- och utvecklingsfrågor med kansli för utvecklingsdirektören.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden inrättades 1998. Tidigare fanns en stadsmuseidelegation under kulturnämnden. Kristdemokraterna föreslår att stadsmuseinämndens verksamhet åter överförs till kulturnämnden, som inrättar ett utskott eller delegation för dessa frågor.

Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Magnus Hellström, Anne Wompa och Anita Schneider (alla m) till förmån för yrkande att som svar på remissen anföras.

Man kan konstatera att folkpartiet steg för steg närmar sig den moderata linjen rörande Stockholms stads organisation. Det är mycket trevligt. Man bör dock gå längre.

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersatts av pengsystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är idag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1 %. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms läns landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras saluhallsfrågorna i näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanläggningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan istället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

Reservation anfördes av Karin Berggren och Elisabeth Abellsson (båda fp) till förslaget för yrkande att bifalla motionen samt att därutöver anföras följande.

Motionen om en bantad politisk och administrativ organisation för staden reser flera frågor som i varierande grad påverkar stadsdelarnas verksamhetsområden. De omprioriteringar från byråkrati och politisk administration till välfärdens kärnverksamheter, som står i fokus för motionen, är mycket angelägna. Det kärva ekonomiska läge som staden i dag befinner sig i ställer krav på beslutsfattare att våga ifrågasätta gamla strukturer, om detta leder till en förbättring av välfärden.

Den för stadsdelarna mest relevanta delen av motionen berör en minskning från dagens 18 till 12 stadsdelar. Efter ett antal år med stadsdelsnämnder är det nu hög tid för en utvärdering av den geografiska indelningen av dessa.

Ett problem som blivit alltmer uppenbart är den i många fall opraktiska uppdelningen av naturliga stadsdelsområden, som saknar stöd i det folkliga medvetandet. Södermalm med sina två stadsdelar (Maria-Gamla stan samt Katarina-Sofia) är kanske det tydligaste exemplet, men det finns flera.

En sammanslagning av stadsdelar skulle också öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig de stordriftsfördelar i verksamheterna som är en förutsättning för en effektiv förvaltning av stadens välfärd.

Utöver dessa skäl talar dagens kärva ekonomiska läge för en ordentlig revision av stadens politiska och administrativa organisation. De flesta stadsdelar har i dag mycket svårt att klara budgetmålen, och samtidigt erbjuda medborgarna en god service. Varje möjlighet att spara in på onödig byråkrati till förmån för skola och omsorg måste ses över.

Därför skulle även Liljeholmen, som är en av de minsta stadsdelsnämnderna, kunna gynnas av en sammanslagning med annan stadsdelsnämnd, t.ex. Hägersten, eftersom vissa verksamheter inom t.ex. handikappomsorgen saknar tillräckligt underlag inom stadsdelen. Erfarenheten visar att enbart samarbete om en verksamhet mellan två stadsdelar visserligen ofta är positivt men tyvärr sällan problemfritt, då det bl.a. kan vara svårt att komma överens om hur kostnaderna ska fördelas och hur resurser och verksamhet ska lokaliseras.

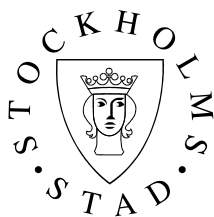
En annan viktig organisationsförändring handlar om skolans framtid. Grundskolans placering under stadsdelarnas förvaltning riskerar idag att skapa en detaljstyrning av skolans verksamhet. En flytt av grundskolan till utbildningsnämndens ansvarsområde skulle innebära ökade förutsättningar för en mer självständig skola, där rektors och lärares inflytande ökar, samt undanröja den oklarhet i huvudmannaskap för skolan som stadens revisorer pekat på.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av moderaterna med hänvisning till yrkande om bifall till motionen.

Särskilt uttalande gjordes av moderaterna enligt följande.

Moderaterna är det enda partiet som varit motståndare till stadsdelsnämndernas införande. Vi ser nu att även folkpartiet inser att det är en dyr reform för skattebetalarna. En sammanslagning av nämnder från 18 till 12 är ett steg på vägen mot nedläggning. Nu under kärva tider är det inte försvarbart att behålla SDN (stadsdelsnämnderna). Det har många kommuner i landet insett. I Göteborg diskuteras nedläggning på fullt allvar och det måste diskuteras även i Stockholm. När det gäller Skärholmen anser vi att medborgarkontoret skall vara kvar i den form som det har idag.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2003:14

2003:14

Motion av Jan Björklund m.fl. (fp) om kraftigt bantad politisk och administrativ organisation i Stockholms stad

I denna motion föreslås en kraftigt bantad politisk och administrativ organisation i Stockholms stad. Antalet politiska uppdrag minskar med ca 250 och antalet administrativa tjänster minskas med ca 500.

Skälen för förändringarna är flera. Stockholms kommun står inför kräva tider med stora besparingskrav. Det är rimligt att även den politiska och administrativa organisationen omprövas.

Efter ett antal år med stadsdelsnämnder kan också den geografiska indelningen nu utvärderas. Uppdelningen av Södermalm är t ex opraktisk och saknar stöd i det folkliga medvetandet. Flera stadsdelar är befolkningsmässigt för små eller får konstlade gränser för att kunna tillgodogöra sig stordriftsfördelar i de stora välfärdsverksamheterna.

Många centrala nämnder och förvaltningar har tillkommit enbart för att tillgodose styrande koalitioner behov av att fördela ordförandeposter. Dit hör t ex konsumentnämnd och stadsmuseinämnd. Andra nämnder skulle kunna slås samman och på det sättet skulle en ökad helhetssyn uppnås och dubbelarbete undvikas, t ex i stadsmiljöfrågorna där stadsbyggnadsnämnden och miljö- nämnden ofta utreder olika aspekter på samma frågeställningar.

Näringslivsnämnden och integrationsnämnden har ansvarsområden som rimligen är övergripande för kommunen. Ansvaret för dessa frågor bör överföras till kommunstyrelsen och dessa nämnder med förvaltningar kan därmed avvecklas.

En alltför stor politisk organisation strider också mot modernt ledarskap. Stadens ledning skall ägna sig åt principiella frågor, inte detaljfrågor. Mängden av politiska organ ökar dock den politiska detaljstyrningen.

Som liberaler önskar vi gå mot en utveckling av ökad individuell valfrihet och ökat ansvar för enskilda människor och sammanslutningar. Den politiska makten måste minska över människors vardag.

Yrkanden

1. att minska antalet stadsdelsnämnder från 18 till 12
2. att slå samman
  - a. stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden
  - b. socialtjänstnämnden och äldreomsorgsberedningen
  - c. gatu- och fastighetsnämnden och renhållningsnämnden
  - d. kulturnämnden och stadsmuseinämnden
  - e. idrottsnämnden och arenabolagets styrelse
  - f. personalutskottet och jämställdhetsrådet
3. att helt avveckla
  - a. näringslivsnämnden
  - b. integrationsnämnden
  - c. konsumentnämnden
  - d. demokratiberedningen
  - e. arbetsmarknads- och integrationsberedningen
4. att de förvaltningar som finns knutna till dessa nämnder i förekommande fall avvecklas eller slås samman
5. att ansvaret för grundskolan överföres från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden
6. att förändringarna träder i kraft 1 januari 2004.

Stockholm den 19 maj 2003

Jan Björklund

Lotta Edholm

Ann-Katrin Åslund

Madeleine Sjöstedt

Ulf Fridebäck